

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Úvodní strana – latinsky.

Začíná oslovením: „Laskavý čtenáři!“ V následujícím textu zmíněn rok 1804.

Podepsán Josef Moravetz

I. díl

(Str. 1 až str. 5:)

Německý kurentem psaný text (JN/kur.), kombinovaný s latinou. Letopočty v následujícím pořadí: 1200, 1190, 1401, 1483, 1510, 1783, 1598, 1781, 1490, 1747, 1821.

(Str. 6 – nahore:)

2 zvony z velké věže, které byly ve světové válce odevzdány na válečné účely, byly v roce 1921 nahrazeny novým zvonem, viz str. 83, váží 114 kílů.

(Str. 7:) prázdná.

(Str. 8:) víc jak polovina strany – text (JN/kur.): zmíněn rok 1792 a 1803.

V dolní polovině strany napsáno:

Viz str. 79.

Tento zvon byl 8. srpna 1917 státem zrekvírován na válečné účely a stát za něj zaplatil 216 korun. Duchovní pastýř musel na tuto sumu, kterou stát předal Anglo-rakouské bance, podepsat válečnou půjčku ve výši 300 korun. Tato je nyní (1922) uložena u Anglo-rakouské banky, není úročena, je však zatížena poplatkem za úschovu.

V roce 1921 byl za částky vybrané v kostele zakoupen nový zvon-umíráček, o váze asi 20 kílů. Viz str. 83.

(Str. 9:) v první polovině stránky JN/kur.

(Str. 10 až 11:) JN/kur., zmíněny letopočty 1789, 1790. 1681.

(Str. 12 až po horní polovinu str. 13:) JN/kur., v textu letopočet 1745.

(Str. 13 – dolní polovina stránky:)

V roce 1857 byl na našem hřbitově na popud velebného pána Karla Platzera, administrátora v Hnanicích, který zde také v roce 1858 zemřel a odpočívá na našem hřbitově, vztyčen velký železný kříž. Náklady pokryla dobrovolná sbírka

v Hnanicích, přičemž se vybralo 158 zl (asi zlatých, pozn.). Za kříž bylo v kamenolomu v Eggenburgu zapláceno 70 zl, pozlácovači Junikelovi ze Znojma za nátěr a následující pozlacení 27 zl, rytci Sesselmannovi ze Znojma za dolní nápis na hrobu velebného pána Jakoba Hiltschera..... 10 zl 24 x CM2 (?)

výsledná suma 107 zl. 24 x CM2

Zbytek byl použit na úhradu povozu, mzdy zedníka, na stravu a jiné maličkosti, bylo to za starosty Johanna Uhla, Hnanice 25. března.

Anton Bürgermeister starostou obce (viz Prothocoll Bey dem Marckť

Gnadlersdorf De Anno 1770 = viz zápis v Hnanicích, obci s právem trhu z roku 1770).

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

V roce 1862 byl na našem hřbitově zřízen vchod ze strany silnice/ulice (?), zdi omítnuty, železný kříž stojící na zdi, byl upraven. Pro Boží muka vedle železného kříže byl také v tom samém roce pořízen obraz, a to za cenu 20 zl. ö. (rakouských?) 36 (?). Ostatní výdaje za hřbitov hradila obec. Za starosty Antona Bürgermeistera

(viz Prothocoll jako nahoře de 1770) –(pozn. - údaj se opakuje už podruhé a patrně má vztah k následujícímu záznamu, pozn.:)

Železný kříž u hřbitova byl osazen 25. července v roce 1772 a byl vysvěcen velebným panem farářem otcem Marianem Schulzem ze Šatova. (z příruční knížky Simona Fügerta).

V roce 1773 bylo na místním hřbitově započato se stavbou márnice a ta byla v následujícím roce vyzdobena panem Josefem Kunstem, měšťanským malířem ze zemského knížecího města Rötz. Márnice pak byla 31. října 1774 na svátek sv. Wolfganga, slavného patrona zdejšího prastarého a chvályhodného kostela a ochránce Hnanic, slavnostně vysvěcena tehdejším panem farářem ctihodným otcem Marianem Schulzem. (Záznam z r. 1770)

(Str. 14 až včetně horní poloviny str. 17:)

Text - JN/kur. na str. 15 a 17 se objevuje letopočet 1783)

(Str. 17 - dole:)

Dosavadní výplata dotace 63 korun čtvrtletně od správy louckého statku v Nesachlebech, která byla na základě pozemkové reformy zastavena, byla upravena zemským soudem, rozhodnutí doručeno 6/6. 1925. Leží v pokladně.

Další viz na straně 89. V roce 1934 byl benefičiální majetek (asi výtěžky z dobročinných darů?-pozn.) rozmnožen na 14 200 korun. Bližší údaje k nahlédnutí ve 3. vyúčtování farnosti z roku 1934.

(Str. 18 až horní část str. 19:)

Nadpis : O příjmech hnanického duchovního pastýře

Text – JN/kur., uvádí se zde rok 1792...)

(Str. 19 – dole)

Nadpis: Povinnosti hnanického duchovního pastýře

Text – JN/kur. - pokračuje i na Str.20 až 21.

(Str. 22 až 23:)

- prázdné listy.)

(Str. 24 – 25:)

Nadpis : Dodatek ke hřbitovu, text v JN/kur., komb. s latinou, zápis smlouvy (Contract).

(Str. 26:)

Nadpis: O faře

...zmiňován rok 1783...(JN/kur.)

Nadpis kapitoly v dolní části stránky: V tomto domě se nacházejí následující:...

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

(Str. 27 – v dolní polovině stránky:)

Ve dvoře fary se nachází

...

V zahradě sousedící s dvorem se nachází

...

(Str. 28 – nahoře:)

na konci záznamu uvedeno (JN/kur., kombin. s latinou: Sebastianus Freutag a Cziepiroch Eques Zero Solomitanus Abbas Lucensis Anno 1584...

Kámen, který dřív býval nad nyní zazděnou bránou, se nyní nachází v zahradě, v těsné blízkosti brány, je položený na dvou zděných soklech.

(Str. 29 až 30:)

Nadpis: Události jednotlivých let

Text-JN/kur., data let 1787 až 1868)

(Str.31:) *Latinský text, letopočty 1790 až 1811.*

(Str. 32 až horní část str. 47:)

Nadpis: Proměny a příběhy jednotlivých let

18.června 1788 za tehdejší turecké vojny...

Text – JN/kur., objevují se letopočty 1791 až 1890.

Na str.39 až 40 poznámky o pobytu a konání vojsk Napoleona Bonaparte ve Znojmě a okolí.

(Str. 47 – cca v 2. třetině stránky:)

V roce 1897 byla v noci z 18. na 19. března a v následující noci pořádná bouře, spojená pokaždé s bouřlivým větrem a s krupobitím.

6. až 8. října 1897 byla bezprostředně před vinobraním vytrvalá silná vichřice, pohoří vypadalo jako v zimě, v obci sníh roztál.

20.12.1897 po sedmé hodině večerní vypukl v blízkosti okresní silnice v domě vedle fary, který patřil panu Johannu Zehetnerovi, z neznámé příčiny požár, který zničil hospodářské budovy včetně krmiva a zásob slámy. Stodola a obytné budovy byly zachráněny, sousedé žádné škody neutrpěli. V roce 1897 darovaly dcery lesníka z Velkých Křídlovic (také Velké Křídlo – Böhmisch Grillowitz) slečna Alžběta a Jana Smetáčkovy božímu domu (kostelu) albu a oltářní antependium*, zdobené nádhernou ruční prací. Ve stejném roce, tj. v roce 1897 na podzim 9.11., byla za přispění c.k. odborného školního ředitele Adolfa Sterze ze Znojma a díky laskavosti veleváženého pana Karla Schlimpa, továrníka ze Šatova, vydlážděna kaple svatého Wolfganga, a to jemnou slinutou dlažbou. Tuto dlažbu nechal zhotovit pan ředitel Karl Schlimp ve své továrně v Šatově, dodal také hydraulický a portlandský cement, vápno zdarma, zaplatil také práci dělníků. Vzor dlažby je pozdně římský z doby křesťanské, předloha pochází z nálezů v Carnuntuu* na Dunaji (obec Petronell). Na památku pro potomstvo budiž zmíněno, že uprostřed kaple bylo do podlahy zasazeno šest dlaždic tehdejším obecním farářem, dvě tehdejším hostinským „od kostela“*

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

(Kirchenwirt), panem Karlem Zehetnerem, vždy jednu dlaždici položili školáci Karl Zehetner, Anton Vollhofer, Robert Rubloch, Helene Rublochová a Marie Fleischerová. Ten, kdo by si dal tu práci a chtěl by najít zmíněné dlaždice, necht si poslouží níže uvedenou kresbou. (Na kresbě je uvedeno, kde se nachází pilíř se sochou sv. Wolfganga, kde se nachází studna, a je zakresleno a popsáno, kdo a kam kterou dlaždici zasadil. - pozn.) Díky nové dlažbě získalo svaté místo důstojnější vzhled, třebaže zdi vypadaly i nadále smutně, spíš jako ve stáji, nebyly hodny svatého domu.

Rok 1897 byl pro úrodu vína špatným rokem. Obyvatelé Šatova a vůbec (Str. 48:) všichni obyvatelé Podýjí téměř nic neskřídili. Hnaničtí měli, navzdory tomu, že jim mráz z 13. května způsobil mnoho škod, částečně dobrou, částečně špatnou úrodu. Za dobrou úrodu dostalo obyvatelstvo „dobrý peníz“. Ovoce nebylo žádné, kromě švestek ve farní zahradě, které se urodily v nezvykle velkém množství.

Pod výše uvedeným textem latinský nápis : *Materia instituta porr fractatur page 34*

Tužkou napsáno : II. díl

Následuje číslování stran opět od č.1.

(Str.1 až 3:)

Latinský nadpis, následuje JN/kur., na str. 2. se objevuje datum 1518, na str. 3 letopočet 1783.

(Str.4 až 12:)

Nepopsané listy.

(Str. 13 až 16:)

Nadpis: *Series Episcoporum* (Seznam biskupů)

Latinský text, zmiňovány letopočty 1777 až 1904, strana 15 zakončena datováním 5. květen 1906.

Na str.16 datována generální vizitace Norberta Kleina (biskupa) 30. květnem 1920. Datem 22.X.1931 je zmíněno jmenování nového brněnského biskupa.

(Str.17 až 24:)

Nepopsané listy.

(Str.25-26:)

Psáno kurentem – kombinace latiny a němčiny, objevují se data: 1783, 1787, 1790, 1813, 1820, 1827.

(Str.27-33:)

Nepopsané listy.

(Str.34:)

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

15.6.1898 vyhořel dům, který patřil Johannu Weithoferovi, byl to dům, který ležel u potoka Daníž, o něco níž než kovárna Görichových. K požáru došlo ve 4 hodiny odpoledne, majitel nebyl pojištěný a utrpěl škodu ve výši 1 100 zlatých. Příčina požáru neznámá.

V roce 1898 bylo v kapli sv. Wolfganga a v kostele započato s prováděním oprav ve velkém rozsahu. Započato bylo s pracemi v kapli sv. Wolfganga. Památná „milostiplná“ socha svatého Wolfganga byla prvním objektem, který měl opět dostat pěkný vzhled. Prostřednictvím pana c.k.konzervátora Adolfa Sterze, ředitele c.k.odborné školy keramické ve Znojmě, byla socha vyfotografována.

Centrální c.k. komise pro údržbu uměleckých a historických památek ve Vídni, obdržela tuto fotografii a uznala velkou uměleckou hodnotu díla z 2. poloviny 15. století. Přislíbila veškerou morální podporu, peněžní obnos však, protože prý šlo

o objekt lokálního významu, odmítla a odkázala nás v tomto směru na zemi moravskou. Žádost v této záležitosti, která byla zaslána vysokému moravskému zemskému výboru, však byla zase vrácena s odmítavým stanoviskem. Faráři nezbylo nic jiného než se porozhlédnout ve své farnosti po peněžních prostředcích, které by

umožnily v kapli alespoň nejnutnější renovační práce. Ukázalo se, že obec je ochotná nechat na zdi napadené ve spodní části sanytrem nahodit novou omítku. Mezitím se farář pokoušel vyluštit nápis na studni sv. Wolfganga, což se po velké námaze konečně podařilo. Bylo zjištěno, že levá část nápisu vpravo od rozety je mravní výrok a že pravý díl obsahoval svého času neúplnou modlitbu ke sv. Wolfgangovi. Doslovné znění, vyjádřené v původní podobě, vypadalo následovně:

DER ZIRNET UND NICHT

Der zürnet und nicht

Kdo se hněvá

SCHILT DER FREUDE

schilt der Freude

a (asi kvůli) radosti nelaje

UNTER HÄNDEN HA(T)

1)an der Arbeit hat;

2)unter Händen hat

1)v práci

2)pod rukama

NICHT BESTILT

nicht bestihlt

nekrade, neokrádá

DER HAIMLICHKEIT

(přepis není uveden, pozn.)

o tajemství

SCHWEIGEN KAN – D

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Inn ?

pomlčet dokáže

HAT ICH FIR EIN FR
(nečit....ist für nimmer...)
.....?

MAN

GEDENCK DICH Wolf

FIR KIRCHEN WITW

SEN GUT NICHT

UND SAUFTEST – Vo

CHEN – GUT

N – HISSES- BLUTT

DISSES NICHT

DENCKEN – GOT

MIT DENCKE

Třetí nápis byl nalezen na kameni, který zajisté pocházel ze studny a byl nalezen ve dvoře fary. Nápis je hodně neúplný a je možné rozpoznat pouze následující písmena a části slov:

SPRIC

.DIE.W

GEBEN

NACH.VOL

EN.SEINE.GEWEN

Lze se domnívat, že studna byla kdysi celá popsaná (zdí). Poškozené popsané kameny pak byly nahrazeny jinými a je také možné, že při různých příležitostech byly nápisy odtesány.

Kostel se nacházel v opravdu nepěkném stavu, především šlo o to, že zde byla cihlová dlažba, poničená vlhkostí, napadená houbami. Cihlová dlažba měla černozeleňou barvu, kývala se, byla vyšlapaná. Dalo by se říci, že podobnou by člověk nenašel ani ve stáji. Již pan farář Mazánek se pokoušel tento špatný stav odstranit, a to tak, že za pomoci Franze Lauera, který v obci zemřel 15. února 1881, chtěl nechat nově předlážit alespoň polovinu dlažby v kostele. Bohužel toto dobré dílo ztroskotalo díky odporu komise, která byla proti rozdílu ve výšce dlažby, proti

stupni, který by tak vznikl. (Str.35 :)K tomu by došlo proto, že by nová dlažba, aby bylo

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

zabráněno dalšímu vlnutí, musela být položena výš.

V roce 1898 bylo s touto záležitostí znovu započato. Šatovská keramika na výrobu kameninového a šamotového zboží připravila výhodnou cenovou nabídku, podle které by vydláždění celého kostela a také pod lavicemi stálo zhruba 970 zlatých. Přičemž by továrna dodala dlaždice bez dopravy, ale včetně nutného cementu a hydraulického vápna a denní mzdy odborných dlaždičů. V případě, že by nebylo počítáno s vydlážděním pod lavicemi, byla by suma za práci o 169 zlatých nižší.

Po zralých úvahách bylo dohodnuto, že pod dlažbou nebude zemní násyp, že od zvýšení dlažby bude zcela upuštěno, a to z toho důvodu, že i kdyby se jednalo o celý metr, beztak by to nepomohlo, přesto by bylo vidět zdívo, pokryté do výše několika metrů úplně pokryté sanytrem. Navíc by to byla neodpustitelná architektonická chyba, poněvadž by u země zmizely krásné patice pilířů, oblouky chóru by se zdály být příliš nízké. Protože stará dlažba neměla být vytrhána, musela být ta nová beztak zvýšena o 5 cm. Celá záležitost s dlažbou dostala najednou novou podobu, když se Anna Stejskalová, svobodná (neprovdaná, pozn.) obyvatelka Hnanic, jejíž rodiče sem přišli z Běhařovic u Znojma a usídlili se zde nastálo, s nezištnou obětavostí nabídla, že zaplatí vybílání vnitřních prostor domu božího, na což měl být věnován obnos dvoutisíc zlatých. Z tohoto důvodu a proto, že ještě nebylo uděleno politické a církevní povolení na předláždění, muselo se s ním počkat. Pan Josef

Schweighofer, stavitel ze Znojma, udělal dobrý čin a také kvůli chudobě kostela nechal za nízkou cenu vybudovat lešení, pan Martin Trauer si vzal na starost malířské práce (od prostého vybílání bylo mezitím upuštěno), pan Herbert Wenzl ze Znojma pozlacování a mramorování, hnanický truhlář Konrad Wiesner spolu se Sperlíkem Franzem, který se sem přestěhoval z Vídně, převzali restaurování dřevěných předmětů. S Boží pomocí mohlo být ve 2. polovině měsíce dubna se vším započato, provedeny byly následující práce:

1) Poškozené zdívo v kapli a v kostele bylo zednickým mistrem Konradem Rosnerem nově omítnuto.

2) Kostel a kaple byly nově vymalovány

3) Hlavní oltář, boční oltáře v kostele a oltář v kapli sv. Wolfganga, varhany, kazatelna byly pozlacovačem vyčištěny, nově mramorovány, částečně také nově pozlaceny.

Stará kazatelna, která byla podle uvnitř (kazatelny asi, pozn.) nalezené kresby

vyrobena Ignazem (nečitelné příjmení, pozn. autora kroniky), truhlářem z Retzu, v r. 1720 byla coby velmi poškozená odstraněna a nahrazena novou jednoduchou kazatelnou

(vyrobena 2 výše zmíněnými truhláři), stříška zůstala původní. Nápis ze

staré kazatelny byl uchován v horní části, přičemž byly doplněny nové kresby olůvkem. Stará kazatelna byla nadmíru velká a břichatá a kupodivu se mnoha lidem

velmi, mnoha ale vůbec nelíbila. Výstup byl na rozdíl od nového na opačné straně, byl umístěn za pilířem.

(Dva boční náčrtky: tvar staré barokní kazatelny, tvar nové kazatelny, pozn.)

Tvar nové kazatelny vychází z gotického kamenného podstavce.

(Str.36:)

4) Všechny lavice dostaly nové podlahy, dřevěné desky, dostaly mnoho nových součástí, . Dlouhé lavice pod chórem jsou úplně nové. Lavice byly zvednuty, položeny na novou

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

dlažbu, pod podlahou jsou duté, aby dřevo vlhkostí nebylo příliš poškozeno. Pod nimi je původní stará cihlová dlažba, kterou byl vydlážděn celý kostel.

5) Práci s novým dlážděním začali dělníci šatovské továrny 23. května a doončili ji až na několik drobností během jednoho týdne.

6) Zrestaurování varhan stálo okolo 130 zlatých, a obstaral je znojemský stavitel varhan Franz Kurka, který dostal 120 zlatých v hotovosti. Obec neplatila nic.

7) Střecha kostela byla nově přeložená, na což dal farář 20 zlatých, obec zaplatila 46 zlatých.

8) Věžička kaple sv. Wolfganga byla zrestaurována tesařem z Unterretzbachu Lehningerem za 120 zlatých, což bylo zapláceno obcí.

Bezprostředně před vydlážděním nechal farář zvednout z podlahy velké kamenné desky, kterými byla vydlážděna plocha před hlavním oltářem, a to proto, aby bylo prozkoumáno, zda pod nimi není např. krypta. Po té nebyla nalezena žádná stopa, zato na zadní straně kamenných desek krásné do hloubky vyryté gotické ozdoby číslice a systém plaménkových motivů, o kterých nikdo neměl ponětí. Desky byly vyzvednuty z podlahy před hlavním oltářem s velkou námahou. Bylo jich celkem 15 – měly následující rozměry (v metrech, pozn.)

a stav:

- 1) 1,03 x 0,97 – drobila se
- 2) 1,31 x 1,00 //
- 3) 1,19 x 1,01 //
- 4) 1,30 x 0,98 //
- 5) 1,01 x 1,11 – v dobrém stavu
- 6) 0,81 x 1,28 //
- 7) 1,09 x 1,28 //
- 8) 0,59 x 0,75// , ozdobný motiv poškozen
- 9) 0,56 x 0,96 //
- 10) 0,98 x 1,10 //
- 11) 1,01 x 1,11 //
- 12) 1,30 x 0,98// , na dva kusy
- 13) 1,10 x 1,00 //
- 14) 0,70 x 1,10 //
- 15) 1,00 x 0,36 – část římsy

Kamenné desky sloužily, jak bylo zjištěno, jako poprsní zábradlí kněžiště, dříve než byl kostel barokizován. Znovuobjevené kameny byly z kostela vyneseny a postaveny venku, aby se vysušily. Kromě toho byla pod chórem až do roku 1898 zazděná dvě gotická okénka, ta byla objevena náhodou, když byla snaha prorazit na straně evangeliáře díru ve zdivu, neboť nová výmalba kostela pod chórem nevysychala. Na straně apoštolské bylo malé kukátko asi decimetrového průměru. Okénka byla opatřena barevnou malbou – na jednom vyobrazením sv. Wolfganga a na druhém sv. Anny s dítětem Marií. Tuto krásnou práci provedl dovedně brněnský malíř skla Ben. Škarda – za 100 zlatých, přičemž železné dvojité rámy a vnější železná mříž jsou započítány v ceně. Když zásilka z Brna dorazila, bylo s hrůzou zjištěno, že okénka (Str. 37:) byla během transportu po železnici promáčknuta a

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

silně poškozena. Farář požadoval od státní železniční společnosti a od rakouské severozápadní dráhy náhradu, ale to nic nepřineslo. Coby pochvala brněnského mistra Škardy budiž zmíněno, že poškozené díly zadarmo provedl znovu a na nás zůstaly pouze náklady za transport a balné.

(Pokračuje výčet jednotlivých prací 9.bodem, pozn.:)

9) Veškeré obrazy křížové cesty, obraz na hlavním oltáři, obraz svatého Michala obraz oslavy nejvyšší oltářní svátosti, sv. Wolfgang, Rochus a sv. Kristián v kapli byly očištěny a zrenovovány.

10) Veškeré lavice byly nově natřeny hnědou barvou, dub napuštěn fermeží, všechny dřevěné díly, které by se mohly dostat do kontaktu s vlhkou podlahou, byly namočeny do karbolína (dehtu? pozn.)

Byly provedeny následující změny: z hlavního oltáře bylo odstraněno tabernákulum (eucharistický svatostánek skříňkovitého tvaru, pozn.) a postaveno na oltář sv. Wolfganga. Obraz Matky Boží, který byl původně vystaven na zmíněném dřívějším tabernákulu a který z větší části zakrýval obraz sv. Wolfganga, našel své místo na oltáři sv. matky Anny. Nové tabernákulum pochází z kaple sv. Wolfganga, byla to stará velice poškozená skříňka, která byla rukou truhláře vyspravena a nově pozlacena. Nově pořízena byla boží ovečka s věncem z paprsků.

11) Velké okno kostela ze strany apoštolů bylo opatřeno zrcadlovými tabulkami.

12) Napůl rozpadlá polní kaple na Haidbergu (asi kopec, vrch v okolí obce) v okolí Hnanic již neměla žádný obraz (4. tajemství bolestiplného růžence – Kristus nesoucí kříž) a byla zrekonstruována. Nika byla upravena tak, že byla užší a nižší a byla opatřena černou dřevěnou mříží, která tam dříve nebyla, aby zcela nový obraz, který pocházel od znojemského malíře Karla Lefflera, byl chráněn před neoprávněnými špinícíma rukama. Obyvatelstvo bylo proti mříži, hněvalo se, protože dříve byla kaplička využívána jako úkryt za deště a lidé se domnívali, že polní kaplička byla vlastně jen polní boudou opatřenou svatým obrazem.

13) Věžička nad kaplí sv. Wolfganga byla zrenovována, dostala pevné vzpěry, nové šalování a byla pokryta plechem. Do knoflíku na špici byly vloženy mince s písemným dokumentem.

Náklady, které na to byly vynaloženy:

- 1) dřevěné lešení kostela 168,98 zl. rakouské měny
- 2) pozlacovací práce víc jak 600 zl.
- 3) vymalování kostela 323,34 zl
- 4) práce zednické 56.65 zl.
- 5) kostelní lavice a práce se dřevem 306,26 zl.
- 6) zámečník, kovář 19,46 zl.
- 7) práce sklenářské 146,43 zl.

(Str.38:)

- 8) oprava varhan 128,03 zl. "
- 9) denní mzda 44,44 zl.
- 10) vydláždění 800 zl.
- 11) různé výdaje 74,88 zl
- 12) renovace polní kapličky 19.98 zl.
- 13) velký oboustranný obraz velké kostelní vlajky - obnovení 12 zl.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Budíž poznamenáno, že v roce 1898 byly také nově omítnuty a nalíčeny také ostatní tři polní kapličky (Nußberg, Reiterberg, Mühlweg – Ořechový, Jezdecký vršek, mlýnská cesta) u silnice do Fladnitz – potřebné vápno věnovala zdarma obec.

Znak křížku

V sobotu 10.9.1898 byla v Ženevě (Švýcarsko) anarchistou Luigim Lucchenim (Ital nar. 1873 v Paříži) zavražděna císařovna Alžběta. Její veličenstvo se vydalo ve 12.30 z hotelu Beaurivage v doprovodu dvorní dámy hraběnky Sztarayové a jednoho služebníka na přístaviště, aby mohlo podniknout parníkem, odjíždějícím v 1.40 hod., okružní jízdu po jezeře. Hotel je na velkém náměstí Place de Alpes, na kterém se nachází památník dobrodince Ženevy, knížete Karla z Braunschweigu. Náměstí je zleva ohraničeno nábřežím jezera a přímo tam je přístaviště parníku. Právě když císařovna šla kolem zmíněného pomníku, vstoupilo jí do cesty nějaké individuum a zasadilo jí špičatým nástrojem ránu do hrudi (byl to trojhranný pilník). Podpíraná několika osobami se jí podařilo zvládnout krátkou vzdálenost k parníku, který odrazil od břehu. Císařovna ztratila vědomí. Kapitán zavelel k návratu lodi do přístavu a na nosítkách byla císařovna dopravena do hotelu. Ve tři hodiny vypustila císařovna duši.

V roce 1899 dostala kaple sv. Wolfganga nová sedadla : tři velké staré lavice, které byly uvedeny do použitelného stavu, a také dvacet malých sedadel vždy pro jednu osobu. Vyzdobeny byly také holé zdi tohoto svatostánku – pěti dřevěnými štíty s vyřezávanými postavami Nejsvětějšího Spasitele a čtyř svatých evangelistů, které dříve zdobily vloni zrušenou barokní kazatelnu a které však nemohly kvůli svému tvaru a velikosti sloužit jako ozdoba nové v gotickém stylu jednoduše provedené kazatelny. Restaurování zmíněných dřevěných obrazů, které tak získaly odstín starého zlata, obstaral znojemský pozlacovač Wenzel Heubel. Jeden kus za 1.50 zl.

(Str. 39:) rakouské měny.

Zima roku 1898/9 byla mimořádně mírná a v okolí Hnanic beze sněhu. Koncem února 1899 byly dvakrát mrazy se šesti stupni pod nulou a 6.3. s osmi stupni pod nulou. Celý březen byl suchý a chladný, 20. dubna se objevil první vydatný déšť, vyvolaný dlouhotrvající vydatnou bouřkou. Květen, červen suché měsíce, v červenci časté srážky. V roce 1899 byly nově pořízeny školní vlajka a dvě kostelní vlajky. Výdaje obnášely při této příležitosti 34 zl. rak. měny (byl to peněžitý trest jednoho z místních obyvatel za lesní pých).

Znak křížku

Latinský text: týká se „Anny Stejskalové“, ctěné pany, zbožné duše, která zesnula v červenci 1899, byla dobrodincem kostela...

Úroda hroznů v roce 1899 dobrá, kvalita podřadná, poněvadž kvůli špatnému počasí nemohly hrozny dostatečně dozrát. V období vinobraní silné mrazy.

Latinský text: týká se roku 1899 a kaple sv. Wolfganga.

V r. 1821 kostel díky „guberniálnímu“ povolení z nejvyšších míst získal z vyhořelého

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

vratěnského klášterního kostela (Frattings-Vratěnín): sochu Matky Boží a sv. Jana z Nepomuku atd.

Zima přelomu let 1899/1900 byla mimořádně tuhá a bohatá na sníh. V březnu 1900 sníh roztál, ale v posledních dnech opět napadl v dosud nevídaném množství. Před Květnou nedělí (8.dubna) způsobily teplé lijáky, že sníh roztál a v Podyjí došlo k velkým záplavám. Následkem nadměrné vlhkosti se zřítlo mnoho sklepů, sklepy domů a vinařské sklepy byly až na několik výjimek plné vody.

(Str. 40:) Latinský text: zapsány dary – většinou oltářní antipendia s vyšitými prosbami věřících od : Sophie Feuersteinové, Marie Ortmayerové, Teresie Kunzové, Ludmily Wickové, Teresie Procházkové.

Znak křížku

26.dubna 1900 se zřítíl, tak jak se to stalo s většinou sklepů, také sklep kostela. 1.května a 6.června 1900 byla hrozná bouřka, hromy, průtrž mračen – ta zejména v druhém případě obzvlášť zle zuřila. V té době byl také bleskem zabit jeden muž. Zřícený sklep byl opraven téhož roku, náklady nesla obec současně s c.k. církevním fondem.

Znak křížku

29.července 1900 byl v Monze venku na ulici v 10 hodin večer anarchistou Brescim zastřelen italský král Hubert.

4. října 1900 vyhořel dům Eleonory Gutschyov v obecní uličce.

(Str. 41:) V roce 1901 bylo obnoveno Bratrstvo živého růžence, které již téměř zaniklo. S velkým úsilím byla „dána dohromady 1 růže“.

V roce 1900 byl pořízen a s církevním zmocněním vysvěcen nový obraz pro polní kapličku ve Zlatých akrech/ Goldäcker (název Bičování Krista) a 1901 pro kapličku na Ořechovém vršku/ Nussbergu (Smrtelný strach Kristův na hoře Olivetské) a pro kapli u horní cesty ke mlýnu/ Oberer Mühlweg (Kristova korunovace trnovou korunou).

Vinařský rok 1900 byl kvalitativně velmi dobrý, také kvantita byla požehnaná, avšak krupobitím v létě silně poškozená. Ovoce bylo málo.

Vlepený obrázek –

Přiložený obraz představuje vnitřek kostela před renovací v roce 1898. Po levé straně stará kazatelna, obrazové medailony, z nichž je vidět jeden, visí v kapli sv. Wolfganga. Velké kamenné dlažební desky před oltářem pocházejí ze staré předprsňe kněžiště a jsou uloženy v dolní pokladnici. Tabernákulum je teď v kapli sv. Wolfganga, Mariin obraz na oltáři sv. Anny.

V roce 1901 byla dobrá úroda vína. Nebyla naprosto žádná jablka a hrušky, za to švestek velké množství. Vinná réva muškát dala velkou úrodu a bylo to dobré zboží, ale „cizinec“ (možná nová odrůda vinné révy, pozn.) - ačkoliv dobrý, ušlechtilý, dal malý výnos. Měsíc prosinec roku 1901 byl mimořádně mírný, 9. ledna 1902 dokonce na višni u silnice do Retzu vyrazilo mladé listí. 10. ledna 1902 v noci poněkud mrzlo. V únoru mírná zima. 1. březen byl jak letní den, jinak pak byl celý březen studený, koncem března a začátkem dubna byly silné mrazy. Duben studený, počátkem května chladno, ve vinohradech se muselo podkůřovat, přesto částečně utrpěly škody. Celý květen studený, 28.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

května byl první pěkný den a následovaly nezvykle horké dny.

(Str. 42:) 16. ledna 1902 řádil silný orkán, který smetl těsně před 12. hodinou polední 21. září 1890 na věž umístěnou makovici včetně kříže. Tím došlo k poškození střechy kostela.. Makovici věže včetně kříže zaplatila obec Hnanice cca 400 korunami rak. měny. 13. července 1902 byl kříž se svolením ordinariátu vysvěcen, a to ne běžným slavnostním způsobem, protože kříž nemohl být zasazen a to z toho důvodu, že byl pevně zašroubován do zelené konstrukce a byl proto již dříve v pátek umístěn na věž. Výše uvedené neděle pronesl místní farář po mši svaté k farníkům řeč o významu kříže z věže. Poté šli zbožní farníci před dům boží, kde se konalo vysvěcení kříže,

s modlitbou a zpívající „Te deum laudamus“ se vrátili do kostela, udělením sv. požehnání byla slavnost ukončena. Do makovice věže byly uloženy dvě staré písemnosti z roku 1822 a 1898, ke kterým byla přidán nový dokument s datem 13. července 1902 a několik běžných mincí v korunové měně

Oprava střechy byla zrealizována podle zákonné konkurence a zaplácena c.k. církevním fondem a zčásti z obecních prostředků.

Rok 1902 byl suchý chladný rok, vinných hroznů bylo velké množství, ale kyselých, nebylo téměř žádné ovoce, zimní mrazy začaly uprostřed listopadu a vytrvaly urputně do Vánoc, pak bylo do konce zimy mírné počasí.

V roce 1902 nechal farář odstranit v zahradě fary již nepotřebnou vodní pumpu a z vlastních prostředků nechal nad studnou postavit nový kryt z cihel a dřeva.

Pro kostel nechala slečna Sofie Feuersteinová z Hnanic zhotovit oltáři se podobající podstavec pod krytem s Ježíškem, ten byl umístěn v blízkosti oltáře sv. Anny, a slečna k tomu zhotovila krásné antipendium. Zaplat' Bůh a milý Ježíšek naši dobrodince!

(Str. 43:) Na konci roku 1902 byla pro kapli sv. Wolfganga B.Škardou z Brna zhotovena a zde zasazena dvě nová barevná okna, 300 K rakouské měny za ně zaplatil někdo anonymně.

Již výše zmíněná Sofie Feuersteinová darovala a zhotovila pro hlavní oltář také na počest boží nové modré, těžké antipendium z hedvábí s tím cílem, aby bylo používáno během mariánských slavností. Antipendiu odpovídající pulpit zhotovil zdarma Johann Zehettner a tento předmět byl již zmíněnou dobrodínkou vyzdoben.

28. února 1903 odešel Karl Wittrich, ředitel místní školy, po 34 letém působení z vlastního popudu na odpočinek. Tentýž se těšil díky svému nadání, šikovnosti a úspěchům ve školních záležitostech dobré pověsti mezi moravským učitelstvem. Obyvatelé obce s muzikanty včele mu na večer soboty 28. února připravili dostaveníčko. V neděli 1. března mu v kostele poděkoval obecní farář jménem obce a rozloučil se spolu s farníky s jejich panem učitelem. Po bohoslužbě předal starosta pan Franz Peschka loučícímu se panu učiteli diplom čestného občanství Hnanic. Pan Anton Feuerstein poděkoval jménem obecní školní rady, Marie Diwaldová, dcera Jakoba Diwalda, poděkovala jménem bývalých žáků, Rudolf Gutschy, syn Johanna Gutschyho poděkoval za současné žáky. Básně přednesly Hermine Rublochová, Marie Peschková, Katharina Gerstenbrandová, ta poslední současně se školními dětmi.

Počasí od poloviny listopadu 1902 rovnoměrně řezavě chladné až do března 1903.

Konec března velmi teplý, letní, zato ¾ měsíce dubna poměrně chladné. Slavnost Vzkříšení se 11. dubna musela konat v kostele. Přesto stromy dobře vyrašily, také vinná réva. Avšak

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

vinohrady napadené révořkazem, phylloxera vastatrix, zle utrpěly. Postřiky sírou do země se částečně osvědčily, nepředstavovaly ale zcela jistý ochranný prostředek. Kultury domácích odrůd na americkém podnoží moc velkou odezvou nezaznamenaly. V roce 1903 vyšlechtil Johann, syn Heinricha Zehetnera, okolo tisíce hlav vinné révy, aby je vystavil zkoušce, zda s úspěchem se neví, protože rok zapouštěly kořeny a teprve v příštím roce se se vysadí.

Znak křížku

V noci mezi 11. a 2. hodinou ranní ze středy na čtvrtek, 1903 (z 10 na 11. června) okolo Božího těla byli v Srbsku zavražděni král Alexandr, královna Draga, její dva bratři, ministerský předseda Cincar Marković, bývalý ministr války Pavlovič, královský generální pobočník Petrovič, současně s mnoha důstojníky a gardisty. (Str. 44:) Prostřednictvím vojenské revoluce došlo k státnímu převratu. Vůdcem byl liberální Avakainovič, Peter Karadžević byl zvolán králem.

Znak kříže

Následuje 10 řádků latinsky psaného textu. Objevují se data 1810 až 1903.

20. srpna 1903 začal v obci působit nový ředitel školy Josef Helstin, který byl dříve ředitelem v Šafově/ Schaffa, pochází z Hrušova ve Slezsku. Pozdravit ho přišli obecní školní rada, obecní zastupitelé a místní farář.

10. února 1903 byly pro chrámovou hudbu nakoupeny a varhaníkovi předány

1) Krátká mše pro čtyři smíšené hlasy od Kedrutka – 4.60 Kč

2) 5 hudební skladeb pro 4 hlasy, 2 violiny, violu, hoboj, 2 rohy, cello, violone a varhany – 3. Kč

3) 3 liturgické zpěvy pro 4 hlasy, 2 violiny, 2 rohy, 2 hoboje a varhany

V roce 1903 byl vlhký, blátivý podzim. Po vinobraní, které bylo vydatné co do množství a středně dobré co do kvality, bylo vlhko a blátivo až do Vánoc. Od té doby pokračovala až do února 1904 suchá, přiměřeně chladná zima. Coby podivné budiž zmíněno to, že od vinobraní roku 1903 až do 7. února 1904 nebylo vidět slunce.

3 řádky latinského textu.

4 řádky latinského textu.

(Str.45-48:)

Kombinace latiny a němčiny – psáno kurentem. Objevují se data 1783 až 1792..

(Str.49-50:)

Franz Lauer z domu č. 83...legát farního benefícia. Psáno německy kurentem.

Data : 1888 až 1892.

Na str. 50 dole uvedeno:

V roce 1898 byla část tohoto pole přeměněna na vinohrad. V roce 1899 bylo vysazeno dalších 600 sazenic vinné révy, v roce 1900 dalších 150, později další až na celkových 1500.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

To, co je výše uvedeno o poli z „Reiterbergu“ (místní označení – někde v okolí Hnanic, pozn.), platí. Platí to také o poli z „Anderfeldern“, které v roce 1899 zesnulá paní Anna Stejskalová odkázala beneficium, za což mají být ročně slouženy dvě mše svaté.

(Str.51:)

Materia porro tiactatur

Léto 1904 nesmírně horké a suché. Ovoce se u nás ještě vydařilo, protože v květnu a v červnu trochu přšelo. V celých Čechách a na Moravě si lidé stěžovali na neúrodu. Labe v Čechách nebylo splavné, ryby také masově hynuly. 22. července udeřil blesk do stavení č. 22 (starosta Benedict) (naproti sklepní uličce), aniž by zapálil. Koncem července došlo k lesnímu požáru, který vypukl v oblasti Horního Retzbachu a který také zle poškodil část fladnitzského panského lesa (přes 20 metrů).

Na jaře r. 1904 vypukla rusko-japonská válka po nenadálém nočním přepadení Port Arthuru Japonci. Nepřipravení Rusové se v Mandžusku bili statečně, ale bez úspěchu. Rok 1904 byl nezvykle suchý. Přesto bylo u nás dobré ovoce, třebaže v malém množství. Vinobraní přineslo víno dobré, nebylo ho ale mnoho.

Ve Francii se brojí proti církvi. Strana zednářů, jejímž nástrojem se stal Combes, vyhnala řeholníky ze škol, nemocnic a dobročinných ústavů. Hrozí úplné rozdělení státní a církevní moci.

1.ledna 1905 padl Port Arthur v Mandžusku do rukou Japonců, ruská posádka se po 3/4 letém statečné obraně pod Stesslem vzdala pro nedostatek potravy a munice.

Zima od r. 1904 až 1905 byla suchá, poměrně tuhá, bez sněhu, kterého ale na Moravě dále na sever bylo nezvyklé množství. Březen byl suchý, teplý, duben 1905 suchý, studený, nepřívětivý. Ve Velikonočním týdnu přšelo a na Velký pátek 22.4. jednou zahřmělo. První bouřka se spustila nad Hnanicemi 22.4., aniž by způsobila škody. Celé léto velmi teplé a horké.

6.září 1905 byla podepsána mírová smlouva mezi Ruskem a Japonskem, pročež krvavá válka mezi oběma mocnostmi skončila. Rusové předali polovinu ostrova Sachalin Japoncům, kterou jim v roce 1875 protiprávně vzali, ztratili Port Arthur a Dalnyj. Nadvláda nad Koreou připadla Japoncům, uzavření míru v Portsmouthu, Sev. Amerika.

KŘÍŽ NA VŘESOVISŤÍCH V r. 1905 byl odstraněn starý kříž a nahrazen novým.

Pan Friedrich Mahrer s manželkou Franciskou, majitel anglické čistírny ve Vídni, II. okrsku, Rembrandtova ulice 24, se dobrovolně nabídl, že ponese náklady renovace. Tentýž byl rozený Znojmak, jeho matka, po druhé provdaná Hörandlová, bydlela

(Str. 52:) v Hnanicích. Výnaloženo bylo:

- 1) příčné trámy – 3 K,
- 2) hlavní trámy – 27 K,
- 3) plechový obraz – 24 K,
- 4) truhlář - 10 K kromě dalších menších výdajů za nátěr, zazdění, osazení a kovářské práce. Kříž byl vztyčen farářem, truhlářem Wiesnerem Konrádem, Jakobem Procházkou, Gutschy Rupertem a Gustavem, Gutschy Mathiasem, Eduardem Hörandlem, pacholkem od Zehetnera – Wirthem, křestním jménem Josefem,

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Heinrichem Schneiderem, zedníkem, Ignácem Hießem, kostelníkem. Cestu do Retzu a zpátky s naloženým křížem uskutečnil
Johann Zehetner zdarma. -----

Měsíc září byl nešťastný. Zedník Jakub Gutschy spadl v Langenbergem ze švestky a na druhý den v bezvědomí zemřel. N. Procházka ze Šatova spadl ve svém sadu nedaleko předchozího místa neštěstí v blízkosti Langenbergem a utrpěl zlomeninu paže. Vdova Vdova Franze Zehetnera Č. (domu): 2 upadla na cestě ze Svatého kamene (Heiligenstein) a utrpěla nervový šok, Rozálie Bauerova Č.: 48 utrpěla úraz při dopravě dříví (na voze) a byla po celé dny v bezvědomí. Franz, chlapec Franze Zehetnera Č.: 63, utrpěl úraz při hře a zlomil si ve dvoře otcovského domu stehenní kost.

Rok 1905 byl co do kvality a kvantity pro víno dobrým rokem. Škoda jen, že velká část vinohradů byla zničena nemocí phyloxera vastatrix. S novým kultivarem, očkováním na divoké podnože, se teprve začíná.

Rok 1905 byl velmi turbulentní. V Rusku, které vstoupilo díky ústavě mezi evropské kulturní země, došlo k velkým povstáním s krveprolitím, vyvolaným dělníky, vojáky a židy, kteří za to byli tuze pronásledováni a utlačováni. V Rakousku to vře všude. Češi dostali na Moravě poprvé v zemském sněmu většinu. Očekává se zavedení všeobecného přímého tajného volebního práva do zemského sněmu.

Zima počátku roku 1906 byla mírná, měsíc březen poměrně chladný, duben velmi teplý a suchý, následkem čehož stromy rychle a téměř současně rozkvetly. 5. května 1906 vykonala Jeho Milost náš nejdůstojnější pan biskup Dr. Paulus, hrabě Huyn ve farní obci Hnanice generální vizitaci. Před farou

byla Jeho Milost slavnostně přivítána místním farářem, panem starostou Johannem (Str. 53:) Fleischerem, školáky Annou Diwaldovou (dcerou Jakoba Diwalda), Matulou Franzem (:Eduard Matula:), Giselou Wittrichovou (:Karl Wittrich), Wickovou Katharinou (:Maria Wicková:), Uhlem Hubertem (:Franz Uhl:), ve škole panem vrchním učitelem Josefem Helstinem, dětmi: Helstinovou Karolínou (:Josef Helstin:), Hermínou Rublochovou (:Anton Rubloch:). Po školní zkoušce/ vyzkoušení ve škole

poděkovaly děti: Johann Mahrer (:Juliana Mahrer, provdaná Nader nebo Vader:) a Bertha Lauerová (:Georg Lauer:)- Obecní muzikanti pod vedením bratří Franze (:svobodný:) a Rudolfa (majitel hostince) Lauerových velmi přispěli k oslavě dne.

Vizitace dopadla k plné spokojenosti Jeho biskupské Milosti. Po vizitaci navštívil Nejdůstojnější pan vrchní pastýř Devět mlýnů a svou návštěvou poctil také mlýn bratří: Ruperta a Eduarda Gruberových.

1906 květen a červen mokré a studené, léto až do poloviny října horké a suché.

Velká úroda švestek, také ostatnímu ovoci se dařilo, zato vinohrady (hlavně muškát) náramně trpěly díky oidii a perenospoře.

26. září (tužkou nadepsáno „října?“) 1906 napadl první sníh, ztratil se však s východem slunce. Cena švestek 6 – 7 haléřů za kilogram.

11. listopadu 1906 byl na Moravě poprvé podle nového volebního řádu zvolen zemský sněm. Zatímco se dříve volby konaly tak, že obyvatelstvo nejprve zvolilo voliče/ volitele a tito pak poslance, - v tomto roce se volilo přímo, jednotliví občané pak přímo poslance zemského sněmu. Z občanů Hnanic hlasovalo pro křesťanského sociálního kandidáta ve

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

všeobecné volbě *Andreas Lang*, rolník ve Slupu (Zulb)

102 usedlíků, pro německého liberálního kandidáta 15 usedlíků a pro sociálně demokratického kandidáta 1 usedlík. Obyvatelstvo venkova hlasovalo většinou pro křesťany, neprorazilo však, jelikož Znojemčané hlasovali pro liberály a sociální demokraty, a tak se přihodilo, že do užších voleb se dostali *Andreas Lang* s 5 509 hlasy a *Cyrrill Zeissel* se 7 324 hlasy, neboť žádný z nich nedocílil poloviny hlasů.

Užší volby se konaly 18. listopadu a křesťansko sociální kandidát obdržel v obci 94, v celé volbě 6 077 hlasů, liberální kandidát obdržel v obci 21, v celé volbě 10 154 hlasů, pročez byl ten druhý zvolen. Ve volbách zemských obcí (?) hlasovalo 29 obyvatel pro křesťanského kandidáta *Franze Rubitschka* z *Tasovic* (*Tafwitz*), 11 pro liberálního *Franze Wagnera* z *Lechovic* (*Lechwitz*).

Podzim mírný, prosinec tuhé mrazy, leden 1907 až do 21. velmi mírný, v noci z 21. na 22. náhle velmi chladno, 19 stupňů Celsia chladu pod střechou v chráněném místě, nato denně o něco tepleji.

(Str. 54:) Závěry z generální vizitace z 5.5.1906 zní: oba fondy 269 zř 60 (?) + 33 zř 60 (?) na věčné světlo mají být z účtu nadace vyřazeny a vedeny jako zvláštní fond v příloze církevního účtu/ účtování/účetní knihy, stejně jako fond pro ružencovou pobožnost.

Xxx

Celá zima od 21.ledna 1907 studená, stejně neutěšené jaro až do počátku května, kdy najednou začalo být horko jako v létě. Působení tepla bylo zázračné, stromy, dosud v rašení opožděné, náhle vyrašily a neobyčejně rychle odkvetly.. Také keře vinné révy, které lidé považovali za zmrzlé, protože se jim sotva dařilo najít zdravé pupeny, k všeobecnému údivu krásně vyrašily (15.května).

14. května 1907 se konaly první říšské volby na základě všeobecného, tajného, u nás na Moravě také povinného volebního práva. V Hnanicích volilo 121 občanů křesťanské socialisty a 26 liberály.

Vidi 23.V.1907 Paul Hasil
děkan

V roce 1907 věnovala našemu kostelu místní obyvatelka *Antonia Lauerová*, vdova po *Franzi Lauerovi*, u příležitosti svátku Božího těla nový baldachýn, protože ten starý byl již poškozený. Náklady na něj činily:

1.příslušenství od <i>Knickla</i> a <i>Schweigera</i> z Vídně	98.05 Kč
2. // // //	17.26 Kč
3.truhlářská práce	3.50 Kč
4.jiné pomůcky	5.50 Kč

Výsledná suma 124.31 Kč

Zdarma vše ušila a sestavila slečna *Ludmila Wicková*.

Rok 1907, suchý, byla pěkná úroda obilí a brambor, oproti tomu málo ovoce a velice málo vína, které však bylo dobré. Hroznový mošt dosáhl vysoké ceny 48 haléřů za litr. V hostincích se naléval pouze jako kuriozita za drahé peníze.

Zvláštní je mimořádné všeobecné zdražení potravin, topiva a všech potřeb života, (Str. 55:) asi důsledek spekulace chamtivého velkokapitálu. V mnoha obcích se

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

v listopadu ukázala roztrpčenost lidu v násilných projevech, např. v Náchodě a okolí a v Praze v Čechách. Pokud budou tyto poměry trvat i nadále, dojde asi ke katastrofě.

Dále budiž zaznamenáno, že hnanický farář od 1. října spravoval uvolněnou faru v Havraníkách (Kaidlingu) excurrento (jako dojíždějící duchovní správce, pozn.). Pozoruhodný je v roce 1907 po celé září, říjen až téměř do poloviny listopadu nádherný, teplý a suchý podzim. 17. listopadu napadl první řídký sníh, smíšený s deštěm. Zima 1907/8 byla rovnoměrně chladná a studená, bylo málo sněhu, jaro roku 1908 bylo nepříjemně chladné.

(Na levé straně listu jsou pod sebou nalepeny dvě známky císařsko královské rakouské pošty – fialová v ceně 3 haléřů, na ní je zobrazen císař Josef II., červená – v ceně 10 haléřů, na ní je zobrazen císař František Josef I. Mezi oběma známkami je zaznamenáno, že se jedná o jubilejní poštovní známky, pozn.)

Rok 1908 se vyznačoval 60tiletým jubileem vlády Jeho c.k. Apoštolského Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. a to 2. prosince a 50tiletým kněžským výročím Jeho Svatosti papeže Pia IX. (18. září).

Po nepříjemném chladu se květen 1908 tvářil přátelštěji. Vegetace se bohatě rozvinula, doufalo se v množství ovoce, avšak na konci května se již vše hodnotilo jinak, a to poté, co se v mimořádném množství objevily housenky a ožraly stromy. Navzdory veškeré snaze obyvatelstva mohla tato pohroma být zvládnuta jen v omezeném množství.

Vidí 4/6 1908

P. Hasil

děkan

12. června 1908 u nás lidé v poledním čase viděli okolo slunce velké duhové kolo nevšední krásy a zřetelnosti. Nebe bylo čisté a řídkce poseté bílými potrhanými kousky oblak, Horko bylo veliké. Celé jaro 1908 bylo velmi suché, teprve v polovině července se dostavil déšť, který však nebyl vydatný. Bohatě se vyskytující švestky v zahradě fary nemohly dozrát a opadaly.

21. července 1908 vypukl v domě číslo 93, patřícím Johannu Radauscherovi, o ½ šesté odpoledne z neznámé příčiny požár, který budovu obrátil v popel. Pán domu pobýval tou dobou ve Znojmě na trhu s okurkami. Když se vrátil, byla zkáza již dokonána. Obyvatelé obce neštěstím postiženého podle svých sil podpořili.

Hned dalšího dne, 22. července 1908 v 11 hodin v noci, vyhořela stodola Franze Uhla v horní části obce, pravděpodobně zlovolné dílo neznámého žháře.

(Str. 56:) Ve čtvrtek 6. srpna ve tři hodiny ráno vyhořela ve sklepní uličce lisovna, která patřila Johannu Wittmannovi (hostinec Rudolfa Lauera). Příčina požáru neznámá.

V sobotu 8. srpna po desáté hodině večerní shořel dům č. 32, patřící Johannu Holzschuhovi, dříve patřil (ještě žijícímu) Mathiasi Bockovi. Té noci byl zmíněný Johann Holzschuh coby podezřelý ze založení požáru zatčen. Pravděpodobně založil

i dřívější požáry. Čin se jeví jako podivný, když pomyslíme na to, že manželka porodila, dítě bylo následujícího dne pokřtěno a že matka a dítě a v domě z důvodu nervové choroby na lůžko upoutaná tchýně výše jmenovaného mohly lehko přijít k úrazu. Pravděpodobnou příčinou takového jednání může být zvláštní duševní onemocnění, každopádně tvrdá rána pro manželku, tchána a tchýni a švagrové, kteří

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

se díky svému počestnému, zbožnému založení těší zasloužené vážnosti.

(Na pravém okraji této strany vlepen výstřížek z tehdejších českých novin. Rukou na je něm připsáno: V letě 1908.

Opis textu zprávy, která má vztah k Hnanicím:

„Zachránil dvě děti

V Dyji nedaleko Devíti mlýnů u Znojma koupalo se tyto dni několik dětí. 12letá dcerka dělníka Marie Klementova ze Šatova byla proudem stržena, 15letá Anna

D i e v a l d o v a* chtěla jí pomoci, ale proud ji také strhl. Nedaleko koupal se náměstek státního zástupce pan Gustav K a j d o š. Vída děti v nebezpečí,

s nasazením vlastního života zachránil obě děvčata. Ale pak vysílen klesl na břehu.“

Rukou na konci zprávy připsáno: * dcera Jakoba Diwalda z Hnanic.)

Rok 1908 byl nadmíru suchý. Navzdory veškerému očekávání dopadlo ovoce docela dobře, jablek bylo dostatek, méně hrušek, hodně broskví a meruněk. Byla bohatá úroda hroznů v dobré kvalitě. Škoda jen, že bylo málo vinohradů, které ještě nebyly zničené révožazem. Doba vinobraní byla přímo znamenitá. Lidé pracovali bosi a bez kabátů (míněné asi kazajky, pracovní krátké kabáty, pozn.). Noci byly příjemně chladné a zalité měsíčním světlem. 18. října se náhle změnilo počasí, silně mrzlo, bylo až -7 stupňů Celsia pod nulou. Po týdně se zase oteplilo - tak velmi toužebně očekávaný déšť však nepřišel.

15. listopadu 1908 se slavilo 50 leté jubileum kněžské důstojnosti Jeho Svatosti papeže Pia X. Kvůli tomu se také předchozí den (v sobotu před 23. nedělí po letnicích) po večerní modlitbě celou půlhodinu vyzvánělo. V neděli, která předcházela 15. listopadu, byla nařízena modlitební hodinka za papeže a císaře. V den svátku následoval po odpovídajícím slavnostním kázání slavnostní zpěv, který byl zakončený ambroziánským chvalozpěvem. Účast obyvatelstva na oslavě byla minimální, což ke své bolesti musel duchovní pastýř přiznat. O to slavnostnější ráz měla oslava 60tiletého výročí vlády Jeho c.k. Apoštolského Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. 2. prosince 1908. Vpředvečer a v ranních hodinách svátečního dne procházela obcí kapela s lampióny. Církevní oslava se podobala té ze dne papežova jubilea. Po bohoslužbě defilovali obyvatelé obce příslušející k vojsku.....

Pokračování na str.67

(Str.57:) Latinský text.

(Str.58:) Prázdný list.

(Str.59:) Latinský text.

(Str.60:) Prázdný list.

(Str.61-62:) Latinský text: Vyúčtování financí – číselný údaj přiřazen vždy k danému roku – od roku 1799 až po rok 1845.

(Str.63:) Horní polovina listu: těžko čitelný text, asi kurent. V úvodu datum 17.srpna 1849. Zmiňováno Znojmo.

(Str.64:) Prázdný list.

(Str.65:) Prázdný list.

(Str.66:) Prázdný list.

(Str.67:)před portrétem Jeho Veličenstva, který byl vystaven na straně severního portálu

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

kostela. Ve škole se konala zvláštní slavnost, při které se recitovaly pěkné básničky a zpívaly písně. Z recitátorů necht' jsou zmíněny děti: Anna Feuersteinová, Ernestine Diwaldová, Franz Diwald, Konrad Peschka.

Vojáci a místní mládenci měli odpoledne v hostinci Johanna Zehetnera slavnostní hostinu, při které koncertovala místní kapela. Krásná slavnost byla zneuctěna večerní taneční zábavou v hostinci Rudolfa Lauera (advent).

Znaky tři křížků

V noci z 21. na 22. února 1909 zemřely - zatím se to asi v Hnanicích ještě nikdy nepříhodilo - tři osoby :paní Agnes Bauerová a její tchán Franz Bauer z čísla 48, dále pan Heinrich Zehetner, číslo domu 60. Prvně zmínění byli 22. února pohřbeni společně, posledně zmíněný byl uložen k věčnému klidu 23. února. R.i.f. (Odpočítej v pokoji, pozn.)

Zima z roku 1908 na 1909 byla tvrdá, i když u nás nebyla bohatá na sněh. Ledy na Dyji se hnuly počátkem února, pak mrzlo zase až do první poloviny března, kdy se ledy hnuly podruhé. V březnu pomalu roztály. Počátkem dubna byly 3 dny poměrně příjemné, po nich krutě mrzlo. Tání ledu v letošním roce (1909) má do té míry lokální význam, že četnictvo za nevole místních obyvatel muselo zabránit rybaření a výlovu dříví z řeky.

4 řádky latinského textu: záznam s datem 25. března 1909. Jedná se pravděpodobně o kněze pátera Pavla Krkošku ze znojemského řádu kapucínů.

Začátek roku 1909 byl vzrušující pro celou monarchii: hrozilo, že propukne válka mezi Rakouskem a Srbskem. Vojska obou států již byla zmobilizována. V dubnu dosáhli diplomaté kýženeho míru.

Na Velikonoce 1909 věnovala paní Marie Feuersteinová kostelu rochetku s jemnými krajkami, paní Marie Zehetnerová, manželka hoteliéra z Ústí nad Labem darovala 2 žluté kovové svícny na oltář. V.G.! (Bůh opláť! pozn.)

Ve 2. polovině dubna poměrně horko s hřměním – jako 12., 18. a 30. Kroupy za poledne byly 30. dubna.

(Str.68:) V roce 1909 opožděné jaro. Následkem zimních mrazů byly mnohé vinice poškozeny a musely být vytrhány. Mladé vyšlechtěné vinice mrazy přečkaly. Na vinné révě bylo mnoho pupenů, ztratily se však z větší části po době květu, která začala teprve 5. a trvala zhruba do 24. července. Sklizeň žita začala 22. července.

24. července byl z velké věže sňat malý poškozovaný zvon (puklina) a byl odeslán firmě „Ad.Hiller, vdova a syn“ za účelem nového odlití. Zvon byl pojištěn u „Riunione Adriatica die Sienota“ na sumu o něco vyšší než 500 korun a vážil 180 kg. Nahoře měl zvon nápis „Odlit Theresií Florido ve Znojmě 1834“ a na dolním okraji: „Na náklady ctěné obce - Marck- (obec s právem výročních trhů, pozn.) Hnanice“.

Od 23. do 27. srpna (včetně) se místní duchovní zúčastnil první synody brněnské diecéze, která byla slavena v kostele sv. Michala v Brně a která měla skvělý průběh. Program synody je založen v archívu v malé knížce s černými deskami.

19.září 1909 byl malý zvon z velké věže, nově odlitý v Brně firmou vdovy a syna Ad. Hillera, po svatém požehnání slavnostně vytažen nahoru a namontován. Procesí vyzvedlo

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

zvon v domě starosty Karla Wittricha a za zvuků hudby byl pak nesen

k věži mládenci Rublochem Robertem, Franzem Bergerem, Bernardem Novákem, Rudolfem Mahrerem, Edmundem Matulou, Rupertem Bürgermeisterem, Franzem Ungerem, paní Fuchsovou v doprovodu čestných pannen Marie Zehetnerové, Hermíny Rublochové, Anny Lauerové, Aloisie Procházkové, Johanný Zehetnerové, Hiesové Antonie, Josefíny Ungerové, Marie Gerstenbrandové (od Johanna), Marie Peschkové.

Pan starosta tam přednesl k obyvatelům obce pěkný projev, podobným způsobem mluvil místní farář v kostele. Vytažení zvonu obstaral tesař Turek ze Šatova. Slavnostním „Te Deum“ byla oslava ukončena.

3. října byl Jeho Excelencí důstojným panem biskupem brněnským, hrabětem Paulem Huynem, slavnostně vysvěcen nový kostel v Německých Konicích.

Úroda vína byla v roce 1909 ve vztahu ke kvalitě a kvantitě špatná. Ovoce bylo málo a bylo pochybné kvality. Zima přelomu let 1909/1910 byla velmi mírná, až na několikrát přerušení mohly polní práce být téměř nepřetržitě vykonávány.

(Str. 69:)

V roce 1910 byla počátkem března na místní obecné škole otevřena druhá školní třída, a to dočasně v domě č:59, náležejícím Antonu Kriegovi, první učitelkou byla učitelka, její jméno: Wilhelmina Langerová z Olomouce.

Vidí 23/5 1910 Podpis – pravděpodobně Paul Hasil

Tato utrpěla úraz v srpnu 1910 cestou k šatovskému nádraží pádem z vozu, nadvakrát si zlomila pravou ruku.

V roce 1910 bylo hodně deště a bouřek, v posledních květnových dnech přišlo a hřmělo téměř denně až do začátku června. V Hnanicích padaly třikrát kroupy, čímž jednotlivé druhy obilí utrpěly hodně škod. Brambory hnily. Nebyla naděje, že bude zisk z vína. 22. srpna večer byla zlá bouře. V Rakousku rozbitly kroupy hodně zle střechy od města Krems směrem přes Zellerndorf a Watzelsdorf. Příštího rána přijelo mnoho rakouských povozů, aby z moravských cihel dovezly střešní tašky. U nás padala ledová zrna sporadicky, v Rakousku nahusto a o velikosti pěsti. Předtím u nás padaly kroupy třikrát.

Nově postaven zde byl v roce 1910 dům č:123 v cihelně.

Úroda hroznů nebyla v roce 1910 žádná.

Po svém uzdravení (viz nahore) působila výše zmíněná učitelka do listopadu 1910 na místní obecné škole, pak na místo rezignovala a na její místo přišel pan Alfred Marek, syn ředitele školy z Vranovské Vsi (Frainersdorf).

Počasi v roce 1911 nebylo příliš příznivé. Na celé Moravě byly vydatné srážky, krupobití a velké záplavy. Dosud (je červen) zůstala naše obec nepřijemností počasí ušetřena. Vinná réva málo nasadila, plodiny slibovaly dobrou, ovoce středně dobrou úrodu. 13. června 1911 se konaly volby poslanců do rozpuštěného říšského sněmu, kandidát Německé strany svobodných, Franz Wegner, v obci obdržel 25 hlasů, z toho 5 neplatných, křesťanský socialista Alois Hanswirth z Dyjákoviček (Klein Tajax) dostal 68 platných a 28 neplatných hlasů. V celém znojemském okrese připadlo 3784 hlasů Wegnerovi a 3452 hlasů Hanswirthovi. 21. června tedy musela být provedena užší volba. Při této obdržel u nás křesťansko-sociální kandidát 107, německý pokrokový liberál 31 hlasů, vítězem zůstal posledně zmíněný.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Úroda hroznů v roce 1911 poměrně slabá, kvalita velmi dobrá.

Zima 1911 až do svátku Tří králů 1912 velmi teplá, i nadále trvalé sucho, velmi chladno. Svého vrcholu dosáhla zima 31. března 1912, poté mírněji, březen velmi teplý, zato duben velmi studený. Vinná réva nasadila místy velmi dobře, místy velmi špatně.

V roce 1912 byl pan Heinrich Lauer, syn Franze a Antonie Lauerové promován doktorem práv, snad první případ v Hnanicích.

(Str. 70:) Od 21.-23. května 1925 uspořádal v obci kapucín kvardián Paulin Kokoška ze Znojma trivium, počet zúčastněných byl okolo 249.

2. října 1912 přijali místní farníci v šatovském kostele od Jeho Excellence důstojného pana biskupa z Brna, hraběte Dr. Paula Huyna, svaté přijímání.

Roční výnos hroznů byl v roce 1912 poměrně špatný. Réva, která se na jaře velmi pěkně vyvíjela, ztratila násadu hroznů: to, co zůstalo, špatně dozrálo a zmrzlou dokonce před vinobraním, takže kvalita patřila k nejhorším za poslední dobu. Také dnes, stejně jako před 3 lety, neměl farář kvůli špatné úrodě žádnou kolekci vína.

4 řádky latinského textu.

Rok 1912 byl rokem válečným. Italové vyrvali Turkům Tripolis v Africe. Během uzavírání míru vypukla válka mezi Tureckem a spojeneckými Bulhary, Srby, Černohorci a Řeky a byla nadmíru krvavá. Spojenci zvítězili.

V roce 1912 uspořádal farář sbírku na pořízení nových paramentů do sáčku na milodary, která během čtvrt roku dosáhla výše 18 K, Paní Marie Zehetnerová, manželka hoteliéra, darovala 20 K, svobodná dcera zesnulého Daniela a Kathariny Zehetnerové č. 18 v Hnanicích věnovala jako dávkyně, která nechtěla být jmenována, 100 K, Za tento obnos a s přispěním milodarů z kostela byly pořízeny bílý, červený a modrý mešní oděv a bílý pluviál, samozřejmě horší kvality, ale důstojné a použitelné.

Měsíce říjen a listopad 1912 byly poměrně chladné, oproti tomu prosinec velmi přívětivý. Leden 1913 velmi mírný, oproti tomu v únoru studené dlouho trávající suché, mrazivé počasí.

Se svolením důstojné biskupské konsistoře ze dne 16. ledna 1913 pod „Z 7978 est 1912“ byl místní majitel pozemků z domu č. 20, pan Johann Zehetner, poté, co (Str. 71:) v listopadu 1912 zemřel dřívější pan hostinský Karl Zehetner, otec zmíněného Johanna Z., jmenován hostinským v hostinci, který patří ke kostelu.

V roce 1913 v měsíci lednu darovali paní Marie Bürgermeisterová a pan Franz Uhl po 20 K na kostel. Pořízena za to byla nová kadidelnice.

Vidi 2/6 1913

P. Hasil

děkan

1913 krvavý válečný rok, Bulhaři, Srbové a Černohorci ve válce proti Turkům. Bulhaři

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

porazili hlavní sílu Turků na linii Cataldže a dobyli Adrianopol. Za to, že vylovili horké kaštiny z ohně, byli svými spojenci Rumuny a Turky napadeni a hanebně připraveni o plody své statečnosti.

Rok 1913 byl podivně studený. V květnu panovaly ukrutné mrazy až po 6 stupňů pod nulou. Pak přišly horké dny, v červnu zase mrazy. 16. června zmrzly v našem okolí okurky a brambory. Chladné nepřívětivé deštivé počasí vydržeup až do 23. srpna. Navzdory tomu, že hodně pršelo a že déšť v mnoha oblastech způsobil velké záplavy, bylo zde poměrně sucho. Hladina vody ve studních a na loukách byla mnohem nižší než v jiných letech. Polní plodiny byly velmi pěkné a velmi vydatné při výmlatu. Ovoce bylo málo: velmi málo jablek, víc hrušek, švestek velmi málo, hrozny průměrné v kvalitě, zralost následkem studeného počasí špatná.

14. září 1913, 18. neděle po svatodušních svátcích, svátek jména Panny Marie.

V tento den oslavili manželé Ignaz a Katharina Ziegerovi v kostele zlatou svatbu, u nás, pokud paměť sahá, asi první.

Právě v tento den darovala paní Theresia Bösbauerová, vdova po řídícím učiteli z Vídně, kostelu nádherný polštář pod mešní knihu.

V roce 1913 byl znojemský děkanát rozdělen, a to na děkanát znojemský a šatovský. Šatovským panem děkanem byl tehdejší šatovský pan farář Paul Hasil, který však (S.72:) kvůli očnímu neduhu rezignoval. Úřad byl převeden na pana faráře Huga Horného z Dyjákoviček (Klein Tajax).

Počasí od podzimu do konce roku 1913 velmi mírné. Leden 1914 neustále suchý, studený, beze sněhu.

Vidi 13/5 1914

Hugo Horný, děkan

5. června 1914 silný mráz, na fazolích, zelenině a ve vinicích způsobena škoda.

Na místo pana kostelníka Matthäuse Wicka, který zemřel v květnu 1914, nastoupil pan Rudolf Glaser, domkář ze sklepní uličky, který o zemském svátku Cyrila a Metoděje poprvé zastal svou službu. (Tužkou připsáno:) Dekret dd 25/6 1914 Z. 3481.

Znaménko kříže

28. června 1914 byla Jeho c.k. Vysost nejmilostivější arcivévoda a následník trůnu František Ferdinand Rakouský – Este se svou chotí Sofií, vévodkyní z Hohenbergu, zastřelen dvěma mladými Srby, typografem a studentem gymnázia. (Dopsáno tužkou:) V Sarajevu.

28. července byl vydán císařský manifest národům Rakouska, ve kterém se oznamuje válka proti Srbsku.

1. srpna byla nařízena všeobecná mobilizace všech mužů povinných vojenskou službou a příslušností k domobraně ve věku od 19 do 38 let. Bylo také povoláno mnoho osob, které již dávno měli po vojenské službě, i těch, kteří nikdy nebyli vojáky.

Znaménko kříže

20. srpna 1914 zemřela Jeho Svatost papež Pius X. (Následují 3 řádky latinského textu.)

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

(Str. 73:) *Válečný stav ze dne 22. srpna 1914:*

Proti Rakousku a Německu: Srbsko, Černá Hora, Francie, Rusko, Anglie, Belgie.

Proti Německu: Japonsko.

3.září byl zvolen papež Benedikt V., arcibiskup z Bologne, Giacomo della Chiesa, rozený Janovan.

27.září 1914. Z obyvatel Hnanic, kteří narukovali do války, byli dosud zraněni:

1)Rupert Bürgermeister, syn Benedikta Bürgermeistera, toho času v Klatově (Klattau) v Čechách: v nemocnici 2) Koller Eduard v nemocnici v Linci (Linz), 3) Anton Vollhofer propuštěn z nemocnice v Linci, dostal do 20. října dovolenou ve vlasti, 4) Bernard Nowak, těžce zraněný, ve Vídni. Onemocněli: 1) Anton Fuchs, ženatý, leží ve Znojmě, 2) Franz Berger, ženatý, č. 22, leží ve Znojmě, 3) Matthias Wick, syn bednáře, leží v Bratislavě (Preßburg).

Dle úřední zprávy ze dne 24 října 1914, zemřel 4. října na úplavici Mathias Bauer, narozený v Hnanicích, zedník ve Vídni, jehož matka Rosalie ještě v Hnanicích žije.

Zraněn byl také Ferdinand, syn Wilhelma Wiesnera.

Počasí v listopadu 1914: hodně chladno až – 8 stupňů Celsia. Prosinec přívětivé počasí, leden 1915 až do 12. února velmi přívětivý. V únoru bylo chladno a sníh, březen studený.

Ve 2. polovině března roku 1915 byla Rusům předána pevnost Przemysl.

26. března byli odvedeni 18tiletí mládenci (nar. 1896) a 7 z 8 shledáno způsobilými.

Na konci března v Karpatech krvavé boje mezi Rusy a Rakušany.

Kvůli válce velké zdražení. V březnu 1915 byly ze strany státu ve všech domech zaznamenány zásoby plodin a mouky. Nikdo z toho nesměl nic prodat, jediné s úředním povolením.

Čistá pšeničná mouka nesměla být prodávána, muselo se přimíchávat určité procento žitné mouky. Bílé pečivo u pekářů nejprve omezeno, pečivo se zhoršilo, nakonec výroba zastavena.

(Str. 74:) *Fazole stály v březnu 80 hal. za kilo, čočka okolo 2 K, petrolej 76 hal. za litr, rýže 1.28 K, topný olej víc jak 2 K za litr, mouka, čistá pšeničná mouka se vůbec neprodávala, lepší kvalita za víc jak 70 hal., válečná mouka mezi 50 – 60 hal. Pšenice víc jak 40 hal. za kilo atd.*

28. dubna 1915 byli z mužů, kteří nebyli vojáci, ve věku od 38 do 42 let odvedeni: Franz Gutschy, domkář v obecní uličce, Ferdinand Gerich, kovář, a Konrád Wick, statkář.

6. května 1915 byla vysvěcena nová kamenná socha pro polní kapli Trnové koruny u silnice do Fladnitz. Umělecké dílo bylo vyhotoveno akademickým malířem Karlem Pospischilem, v současnosti bydlicím v Lednici (Eisgrub).

Vídi 17/5 1915

*Hugo Horný
děkan*

3. června 1915 byla Rusům vydaná pevnost Przemysl dobyta zpátky.

Při odvodech 20 – 36 letých s vyloučením těch, kteří byli ve věku 24 let, bylo ze 30 shledáno 16 způsobilých pro vojenskou službu.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

23. června jsme znovu dobyli Lemberg.

23. června odvodily těch, kteří se narodili v roce 1897., z místních mláďenců přítomen pouze Rupert Zehetner, byl odveden a sledán způsobilym.

V roce 1915 začala sklizeň dnem Sv. Jana 24. června. Franz Uhl č: 48 sklízeli žito v Nußbergen, Jakob Diwald 26. června sklízeli ječmen v Kirchwegen (místní názvy: Ořechový vršek, Kostelní cesty, pozn.).

4. července 1915 bylo válečným uprchlíkům v kostele uděleno svaté požehnání v italském jazyce, pravděpodobně poprvé italským knězem.

V létě 1915 vyhlásila Itálie válku Rakousku a Turecku, v říjnu Bulharsko Srbsku.

Vinobraní v roce 1915 s bohatým výnosem, kvalita méně dobrá.

(Str. 75:) V posledních listopadových dnech byly silné mrazy až do 11 stupňů pod nulou, zato začátkem prosince velmi teplo.

Znak kříže

25. listopadu 1915 zemřela Jeho Eminence kardinál a knížecí biskup olomoucký Dr. Franz Sal. Bauer, 3. prosince 1915 jeho předchůdce Jeho Milost Theodor Kohn na zámku Ehrenhausen.

R.i.p. (Odpočívaj v pokoji.)

V roce 1915 bylo vzhledem k dodávkám na válečné účely nařízeno odevzdání zvonů.

Probíhalo to na dvou formulářích stejného znění, které byly odeslány důstojné biskupské konsistoři, opis by měl být uložen v archívu, formulář vypadal následovně:

Krumlov : Morava

diecéze : Brno

Formuláře I.

Doklad

Fara: Hnanice

o zvonech vyskytujících se ve farním okrsku

Místo/Kostel v/	Velikost/Váha v kg/	Stáří/Na zvonu je vidět/	Poznámka/Zvony nepostr.
Číslo/	/Průměr/	/Rok/Nápis/Zobr./	/pro bohoslužby
1/ V Hnanicích/	90 cm/	/Ano / Ano /	/odbějí hodiny /pro
bohoslužby			
2/	-//- / 84 cm/	/+ICCCC+LXXX/	Zvon Ave Maria/ /ano/ ano /
3/	-//-	/1909/	/Umíráček/Byl už nabídnut /c. k. eráru
4/Na věžičce nad			
/nad sakristií.	/malý zvon/	/Hodinový zvon	

Pozn. Ad 1) nese nápis : nahoře: „ Za starosty Johanna Georga Kurzweila, faráře Morawtze“, uprostřed zobrazení sv. Floriána, Wolfganga, donati (donátorů?) s nápisem: „ In honorum s. Floriani, Wolfgangi, Donati, ora bro nobis“. Dole :“ anno (následuje vyřiznutý kus) Anton Aufnehmer ve Znojmě na náklady Hnanic, obce s právem trhu“. Pochází z prvních let 19.stol.

Pozn. Ad 2) je velmi starý, na kraji má stopy po tavení od požáru z třicetileté války.

Jsou na něm zobrazení těhotné Matky Boží, Zvěstování Panny Marie, hlavy Kristovy.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

(Str. 76:) Pozn. 3) Nese nápis: „Znovu odlit vdovou a synem Ad.Hillera v Brně 1909“ a na dolním okraji: „Mutatis mutandis na náklady Hnanic, ctěné obce s právem trhu“.

Zobrazení: 1) Svatá Matka Boží, 2) sv. Wolfgang, 3) sv. Florián.

Pod bodem 1), 2), 3) uvedené zvony jsou obecním majetkem.

V roce 1915 byly státu odevzdány také měděné kotle.

V prosinci musela být podána zpráva o tom, zda obec vlastní stavby s měděnou krytinou. Farář musel státu sdělit, že na věži je měděná makovice.

Zdražení je od nového roku 1916 opravdu velké. Lepší mouka stojí víc jak 1.20 K, třebaže se pšenice musela dodat státu za 34 hal. (pozn. asi za 1 kg). Špek, který již nevyškvařený stál víc jak 9 K za kilo, stojí nyní 7 K, Petrolej stojí 76 hal. za litr. Chleba a mouka se prodávají na předložení poukázky.

Počasi v prosinci 1915 a v lednu 1916 neobyčejně přívětivé a teplé. 3.března byla ve středním Rakousku silná bouřka. Od večera až do půlnoci se silně blýskalo. Policista na hlídce tvrdil, že kroupy padaly jak v létě (pravděpodobně to byly jednotlivé kroupy).

Z válečné statistiky:

Válku vyhlásilo /-a

- 1) Rakousko Srbsku 28. července 1914
- 2) Německo Rusku 2. srpna 1914
- 3) Německo Francii 3. srpna 1914
- 4) Německo Belgii 4. srpna 1914
- 5) Rakousko-Uhersko Rusku 5.srpna 1914
- 6) Anglie Německu 4. srpna 1914
- 7) Srbsko Německu 5. srpna 1914
- 8) Černá Hora Rakousku 7. srpna 1914
- 9) Francie Rakousku 12. srpna 1914
- 10) Anglie Rakousku 13. srpna 1914
- 11) Černá Hora Německu 12. srpna 1914
- 12) Japonsko Německu 23. srpna 1914
- 13) Rakousko Japonsku 25. srpna 1914 (Str. 77:)
- 14) Rakousko Belgii 27. srpna 1914
- 15) Rusko Turecku 30. září 1914
- 16) Anglie Turecku 5. listopadu 1914
- 17) Francie Turecku 7. listopadu 1914
- 18) Belgie Turecku 7. listopadu 1914
- 19) Itálie Rakousku 23. května 1915
- 20) Itálie Turecku 21. srpna 1915
- 21) Bulharsko Srbsku 13. října 1915
- 22) Anglie Bulharsku 15. října 1915
- 23) Francie Bulharsku 16. října 1915
- 24) Německo Portugalsku 6. března 1916

vidi 27./5. 1916

H. Horny

děkan

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

25) Itálie Německu 26/8. 1916

26) Rumunsko Rakousku 27/8. 1916

27) 28. srpna 1916 Německo Rumunsku

28) 30. srpna Rumunsko Bulharsku

30. května 1916 byl u příležitosti prosebného procesí vysvěcen v Horní sklepni uličce kříž, který byl poškozený a který byl díky daru paní Marie Lauerové, majitelky pozemku, restaurován.

24. a 25. června bylo u nás velmi divoké počasí, na druhý den udeřil blesk do kostela, a sice do střechy kostela vedle ochozu věže, pokračoval pak šikmo po střešních taškách k výklenku, ve kterém stojí křtitelnice, odtud do okna kostela a zajel spodem skrz okno do kostela a pod obrazem sv. Michala do země. Obraz nebyl poškozen, byl pouze byl odtržen dolní kousek rámu.

V srpnu 1916 byly místo zkonfiskovaných niklových dvacetihaléřů dány do oběhu železné. Úroda roku 1916 úředně zaznamenána, na osobu předepsáno určité množství mouky a chleba (5 kg 60 dg pro 2 osoby na 14 dní). Poukázky na kávu zněly na 3/8 kg pro osobu na 8 týdnů, cukr 1 kg na osobu na 4 týdny.

28. října byly dle úředního nařízení odevzdány kovové předměty (8 cínových svícňů) pro válečné účely.

(Str. 78:) Za povšimnutí stojí v době válečné velký nedostatek tabáku. Od října 1916 je velký nedostatek petroleje. Na Dušičky nesměly na hřbitovech hořet žádné svíčky.

V pondělí, ve středu, v pátek zakázal stát požívání masa, v sobotu požívání tuku. Niklové peníze byly nahrazeny železnými.

Znamení křížku

21. listopadu 1916, v úterý 5 min. po deváté hodině večerní zemřela Jeho c.k. Apoštolská Výsost císař a král Franz Josef I. Ve vládnutí ho následoval císař Karel.

Aby se zvládl nedostatek drobných, byla papírová dvoukoruna dělena na poloviny a čtvrtiny.

O druhé adventní neděli 10. prosince 1916 požádal obecní farář z kazatelny farníky, aby kostelu přenechávali zbytky vosku ze svícňů a podobný odpad, aby se mohlo udržovat věčné světlo, neboť nebylo možné koupit petrolej, olej a také svíčky. Prosba měla úspěch. Již po mši svaté poslala paní Marie Wicková, bydlící v sousedství kostela, láhev petroleje na bohulibé účely.

15. března 1917 zabavil stát pro válečné účely velký a malý zvon z hlavní věže. Z věže byly zvony shozeny na stranu směrem ke Keiblovu domu, při pádu neutrpěly škodu.

Vidí 13./6. 1917

Hugo Horný

děk,

(Str. 79:) 8. srpna 1917 byl pro válečné účely zrekvírován zvon z věžičky nad kaplí sv. Wolfganga. Byl to hodinový zvon a umíráček. Zvon sundali dva vojáci a polír (dílovedoucí, pozn.) stavitele Přinosila. Zvon vážil 55 kg a měl průměr 45 cm.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Nesl následující nápisy:

Nahoře v kruhu: „Jesus Nazarenus rex Judaeorum.“

Vpředu ve čtyřhranném rámečku:

„Johann Florido
mne odlil
ve Znojmě
1803“

Nápis na dolním okraji: „Na počest sv. Josefa a Barbory Anno 1803.“

Nyní vlastní kostel ještě jeden zvon na velké věži vide pag. (viz str.) 75 ve výkazu zvonů č. 2, který nám byl ponechán pro své vysoké stáří.

Rok 1917 byl nadmíru suchý. Zima začala teprve na konci ledna a přestala na začátku května. Nevyvedly se fazole, ani polní plodiny. Ovoce bylo dostatek, ale špatného, červenavého. Víno bylo vynikající, jako zřídka kdý.

Listopad a prosinec roku 1917 byly studené, sychravé.

Leden, únor, březen, duben roku 1918 mírné.

9. června 1918. Válka pokračuje. Mír máme s Ruskem, Rumunskem. Naše a německé vojsko i nadále drží Ukrajinu obsazenou. Rusko už dnes neexistuje. Říše se rozpadla na nespočetné republiky, všude revoluce, vraždění a rabování. Svrchovanost drží v rukou 2 Židé: Lenin a Trockij. Ve Francii jsou hrozné boje mezi Němci, Francouzi a Angličany, Němci vítězí, jsou blízko Paříže. Naše vojsko je v lombardské nížině a v Alpách, kde se bojuje. My ve vnitrozemí hladovíme, mouka, cukr se dostanou jen na lístky. Jedna osoba dostává 2 kg 30 dg mouky na 14 dní, ½ kila cukru na měsíc. Tuk (sádlo) se vůbec nedá koupit, erár platí 14 korun za 1 kilo. V soukromém styku platí lidé 50 korun za kilo, dostanou ale málo a jen tajně pod rukou. Tabák a cigára jsou zfalšovaná a téměř se nedostanou. V nejbližší době budou věci na kouření k mání jen na poukaz. Kouří se (Str. 80:) suché listí, mařinka vonná, podběl a jiné byliny. Víno stojí v hostincích 1 K 60 hal. za čtvrtlitr. Ve vinném sklepě se prodává mladé víno za víc jak 8 K. Mladá podsvinčata, važíci několik kilo, stojí až 500 K za kus. Sucho je velké. Téměř žádná zelená. Plodiny, které se nadmíru pěkně vyvíjely, vadnou.

Pokud brzy nepříjde déšť, je třeba obávat se hladomoru. Boty a oblečení téměř žádné a je k mání pouze na lístky. Za 100 korun se jedna osoba jen těžko oblékne. Látky na oblečení stojí obrovské peníze, za 100 korun se dostane 1 metr špatné látky. Nosí se také papírové zástěry a jiné části oblečení z papíru. 20. května 1918 se v Dyji utopil místní voják Jakob Peschka. Byl to nesmírně hodný mládenec, měl být odvelen na bitevní pole a přijel na jeden den, aby se rozloučil s ovdovělou matkou.

Dříve už byl 2 krát zraněn, jednou těžce ručním granátem, jehož střepiny mu pronikly do plic. Smrt našel při koupání.

Vidí 25./6. 1918

Hugo Horný
děk,

Na podzim přšlo a díky tomu se mnohé napravilo. Zrno je středně dobré, brambory dobré, vinné hrozny byly středně dobré, ale urodilo se jich hodně, počasí bylo mírné do poloviny listopadu. 2. polovina listopadu měla vyloženě podobu zimy se silnými mrazy a sněhem.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Měsíc prosinec byl samá mlha a hrozně blátivý.

V měsíci říjnu bylo o hrozně světové válce rozhodnuto, a to zhroucením Turecka, Bulharska, Rakouska a Německa.

28. října 1918 byla vyhlášena Československá republika, německé země Rakouska byly sjednoceny v německém Rakousku, jižní země se Srbskem v jihoslovenské říši, Maďarsko se rovněž osamostatnilo, vyjma severních částí, Sedmihradská a Chorvatska, jihoslovenská říše pod nadvládou Srbska. Halič připadla Polsku. Po vyhlášení Československé republiky se Znojmo na popud znojemského poslance Teufela prohlásilo za součást německého Rakouska, bylo však obsazeno českými vojáky, 17. prosince byly také Hnanice obsazeny zhruba 40 muži. Během prvních dnů dělali 3 vojáci po večerech rámus poté, co je místní ve sklepě opili.

(Str. 81: Tito pak byli hned příštího dne posláni do vězení. Zbytek mužstva byl klidný a o Vánocích pohoštěn místními. Jejich velitel byl poddůstojník, pocházející z Třešti, mimořádně přátelský a rozvážný mladý muž jménem Method Roháček. Svátý den adventní 22. prosince 1918 se mohl stát pro Hnanice osudovým, kdyby výše zmíněný velitel neprojevil mimořádný důvtip a umírněnost. Z Retzbachu totiž přišlo na moravskou stranu 5 opilých mužů lidobraný (lidové obrany, pozn.) a s rámusem a křikem okolo sebe stříleli. Díky prozíravému jednání zde přechodně ubytovaného poddůstojníka byl incident ukončen bez krveprolití.

Ubytování byli vojáci v domě paní Antonie Peschkové a ve školní třídě v domě paní Görichové.

Vidí 24./ 6. 1919

Method Tupý

(nečitelné)

V polovině stránky vlevo nalepeny 3 exempláře prvních německorakouských a československých dopisních známek. Pod nimi: stará kolčková známka z císařské doby, nová kolčková známka československé republiky 1919.

První posádka 14. pluku zemské obrany byla nahrazena v létě 1919 legionáři z Itálie. Bydleli v domě Benedikta Bürgermeistersa ve Sklepni uličce a u Marie Lauerové č. 4. Kuchyně byla v domě Engelberta Keibla naproti kostelu. 20. ledna 1920 se mužstvo stáhlo. Pohraniční službu převzala finanční stráž, která měla kancelář v domě Rosy Feuersteinové vedle Lauerova hostince u silnice. Posledním vojenským velitelem byl Franz Merhaut.

1920

Rok 1919 byl studený. Do konce ledna velmi blátivo, pak chladno až do května. Vinná réva kvetla velmi pozdě, dlouho a nepravidelně, byly obavy, že hrozny vůbec nedozrají. Nakonec se však urodila, protože srpen a září tomu byly příznivé, středně dobrá kvalita a průměrné množství hroznů. Měsíc listopad 1919 studený, prosinec 1919 nadmíru blátivý. Leden 1920 velmi teplý a blátivý, což bylo o to nepříjemnější, že boty byly raritou a nesmírně drahé. Pánské boty stály 300 – 400 K.

V lednu 1920 byla již většina zajatců ve vlasti. Zatím se ještě nevrátili z Ruska: Rupert Gutschy, Franz Gutschy a z Albánie Josef Füglerl.

(Str. 82:) Životní podmínky (leden 1920) jsou velice bídné. Mouka se těm, co si ji sami nevyrobí, poskytuje za lístky na mouku, cukr za lístky na cukr. Petroleje se téměř

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

nedostává, svíčky jsou jen těžko k mání, jsou špatné a velmi drahé. Svíčky, které stály před válkou 10 hal., se nyní s obtížemi seženou za 3 K. Naše peníze mají ve Švýcarsku hodnotu kolem 8 centerini (srovnání s měnou ve francích), rakouské 2 – 3 centerini, zdražení je nesmírné. ¼ l vína stojí v obecním hostinci 3 K, ve Znojmě

5 K. Hodně drahé jsou také kuřácké potřeby. Balíček tabáku na kouření (dříve 8 hal.) stojí 40 hal., třebaže se v něm tabák nevyskytuje. Obsah tvoří listy lesních stromů

a chmel. Nejlevnější cigareta stojí 6 hal., obyčejná sportovní cigareta 16 hal., takzvaná egyptská 40 hal.. Tenké cigáro 20 hal., portorikánský doutník 40 hal., krátký 30 hal., kubánský 70 hal., kvalita všech velmi špatná. Necht' jako kuriozita poslouží přilepený výstřížek z novin, který obsahuje tržní ceny ve Vídni.

(V kronice již vylepen není, je v její příloze, pozn.)

18. listopadu 1919 slavil Rupert Bürgermeister z č. 21 s Marií Gerstenbrandovou, dcerou Johanna a Katharinny Gerstenbrandové z č. 35 svatbu. Místní mládenci večer před školní budovu přivlekli obecní mozdík, nabili ho velkým množstvím prachu

a vystřelili na počest ženicha a nevěsty. Účinek byl strašlivý. Tlak vzduchu roztrhl ve školní budově téměř všechny okenní tabulky. Toto povyražení stálo mládence okolo 1000 K,

Zima roku 1920 byla mírná. Ve druhé polovině února začalo teplé počasí a vydrželo v březnu, dubnu a květnu. V druhé polovině května bylo chladno a místy mrazy poškodily vinohrady.

Pohraniční službu vykonávají nyní lidé od finanční stráže. Kancelář je umístěna u silnice, v domě Rosy Feuersteinové. Pašeráctví kvete. Také místní se s pílí věnují tomuto výnosnému, nebezpečnému obchodu.

Měsíc červen 1920 vlhký a chladný.

30. května 1920 vykonal nejdůstojnější pan biskup Norbert Klein ve farnosti generální vizitaci a udělil svátost biřmování. Pozdraven byl školními dětmi: při příchodu do budovy fary Herminou Keiblovou, dcerou Engelberta Keibla, a Annou Kollerovou, dcerou Eduarda Kollera, před zkoušením ze školních vědomostí, které se konalo v kapli sv. Wolfganga.

(Str.89:)

1920

27., 28. a 29. června se konalo ve farním kostele Velikonoční (třídenní) triduum, a to pod vedení otců redemptoristů: Heinricha Schillera a Jakoba Kuglera ze Svitav (Zwittau). Počet dospělých věřících 300.

14. listopadu 1920 oslavili manželé Jakob a Marie Prochazkovi v kostele zlatou svatbu.

Počasí na podzim roku 1920 bylo suché. Na konci října začalo suché, mrazivé počasí. V den Všech svatých byla Dyje zamrzlá. Suché počasí bez mlh trvalo do prosince, náčež následovaly sněhové vánice. Uprostřed prosince se vrátili váleční zajatci Franz Radauscher a Gutschy Rupert z Ruská domů.

Vidi 17/6 1921

Method Tupý, děkan

Zima 1920/21 byla mírná. V květnu 1921 letní dny asi až do 6. června, kdy už začaly kvést

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

vinné keře. Najednou začalo být chladno a to trvalo až do července včetně. Pak následovalo teplé suché počasí až do listopadu. Listopad a prosinec byly suché, mrazivé, leden 1922 mírný, únor velmi studený, březen mírný, týden před Zvěstováním Panny Marie velká sněhová vánice se závějemi. Jaro 1922 studené až do května. 30. října se konalo vysvěcení 2 zvonů. Vysvěcení provedl důstojný pan biskupský rada Paul Hasil, za asistence pana faráře z Havraníků (Kaidling), Antona Hrubého, a místního faráře. Vysvěcen byl zvon-umíráček na věžičce nad kaplí sv. Wolfganga a dostal jméno Sv. Josef.

Odlit byl ve zvonářské dílně Hermanna Neumanna v Ústí nad Labem (Bodenbach a. E.), má průměr 23 cm a stál 1087.32 Kč /

č. tomu odvoz z pošty 2.80 /

plná moc na vysvěcení 20.-- / součet 1405.12 Kč a váží 20 kilo

namontování zámečnickem /

Karlem ...teichem (nečit.) /

ze Šatova 295.-- /

Tento zvon je majetkem kostela a byl zaplacen z výnosu kostelních sbírek a z darů.

Vysvěcen byl dále zvon na velké věži, tento váží 114 kilo a stojí 6145 Kč bez dalších nákladů, nese jméno sv. Wolfganga – odlit byl Lorenzem Pistoriusem, ze zvonářské dílny z Chebu (Eger), a byl zaplacen z výnosu obecní sbírky.

Kmotrou byla při tomto svatém skutku paní Marie Zehetnerová, manželka Lamberta Zehetnera, majitele hotelu z Ústí nad Labem (Aussig a. d. E.). Jmenovaná je dcerou Karla Zehetnera, č. 20, tento je synem Johanna Zehetnera č. 20 v Hnanicích.

(Str. 84:)

Znaménko kříže

22. ledna 1922 zemřel Svatý otec Benedict XV.

6. února 1922 byl v Římě papežem zvolen kardinál Achille Ratti. Přijal jméno Pius XI. Narodil se 31. března 1857 v Desiu v milánském kraji a pocházel z vážené křesťanské měšťanské rodiny. 12. února byla v kostele Sv. Petra slavnostně provedena korunovace Svatého otce.

Promoce

22. února 1922 byl syn místního majitele statku Johanna Gerstenbranda a jeho zesnulé manželky Katharinny, rozené Mössnerové, z č. 35, pan Franz Gerstenbrand ve velkém slavnostním sále univerzity ve Vídni promován doktorem veškerých lékařských věd.

Rok předtím bratranec výše uvedeného pána, Alois Diwald, syn místního obchodníka Johanna Diwald a jeho manželky Marie, rozené Gerstenbrandové, získal na vídeňské technické univerzitě diplom inženýra.

Znaménko kříže

1. dubna v 11 hodin 30 minut dopoledne zemřel ve Funchalu na ostrově Madeira císař Karel.

21. května 1922, 5. neděle po Velikonocích, oslavil pan Mathias Wick, bednářský mistr v domě naproti faře, a jeho manželka, Marie, rozená Kubiček, v kostele zlatou svatbu.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

27. května 1922 udeřil blesk do komína domu, patřícího Johannu Fleischerovi a jeho synovi Konradovi. Blesk zajel do kuchyně, ve které se nacházel starý muž a ležel tady v posteli, a vyšel oknem ven. Staroch z toho vyvázl pouze s úlekem.

Vidi 21/6 1922

Method Tupý

děkan

Rok 1922 byl nadmíru suchý až do září, následovalo pak velmi mokré, blátivé počasí. Vinobraní proběhlo na strašném blátě a za deště. Vína byl dostatek, avšak v nižší kvalitě. Na podzim a v zimě bylo blátivo, zpočátku hodně, v prosinci méně.

16. dubna 1923 zde byli pohřbeni dva pašeráci, muž a žena, kteří se utopili, když přecházeli přes Dyji.

Vidi 12/6 1923

Method Tupý

děkan

1923: jaro zpočátku horké, květen, červen studený, 16. června ještě mráz.

Vidi 11/6 1924

Method Tupý

děkan

(Str. 85:) Ad pag.34 (ke str. 34) V roce 1923 byla v obci vytvořena komise zabývající se zřízením důstojného památníku místních obyvatel, kteří padli ve světové válce. Pro tento účel bylo navrženo obnovení malého kostela, který sousedí s kaplí s léčivým pramenem. Obec, která zde umístila čističku obilí, prostor uvolnila. Důstojná biskupská konzistoř k tomu dala prostřednictvím vyhlášky 21/6 1923 Z: 4620 svolení. Tento kostelík, stejně jako celý komplex budov kostela, je podle pozemkové knihy připsán církvi. Vyhláška konzistoře se nachází v pokladně kostela.

Na podzim roku 1923 bylo přívětivé počasí, až do poloviny listopadu rostly krásné houby, také hříby v lese. Úroda hroznů odměnila bohaté úsilí mnohých vinařů, byli ale také vinaři, kteří sklídili málo nebo téměř nic, protože jejich vinnohrady utrpěly škodu vlivem mrazu nebo krup. Kvalita vína byla poměrně dobrá. Přívětivé počasí trvalo do poloviny prosince, Vánoce byly studené se sněhovými bouřemi a závějemi. Leden a únor 1924 stejně chladné, pod bodem mrazu, konec února velmi studený. Začátkem března pomalu začala obleva, do poloviny května bylo velmi chladno.

Na hodnotu peněz a na ceny na trhu 5. března 1924 zde budiž poukázáno jako na kuriozitu. V tento den bylo možno za jednu českou korunu koupit: 127 miliard německých marek, 259 000 polských marek, 20 040 rakouských korun, 1904 maďarských korun, 3.81 bulharských lei, 2.20 jugoslávských dinárů, 0.654 italských lir, 0.696 francouzských franků, 0.163 švýcarských franků, 0.0283 amerických dolarů, 0.00662 anglických liber.

Pšenice----- za 100 kílů ----- 170 – 172 Kč

Žito----- // // 141 – 145 Kč

Ječmen-----// // -----160 – 175 Kč

Oves-----// // 130. -----

Čočka----- // // 280 – 700 Kč

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Hrách- - - - - // //	230 – 250 Kč
Vičenec-sem. - // //	160 – 180 Kč
Červený jetel - // //	800 – 900 Kč
Žitná sláma -- // //	28 -- 32 Kč
Hovězí maso za kilo	10 -- 16 Kč
Petržel- - - - - 100 kilo	230 – 260 Kč
Cibule- - - - - //	160 -----
Hrušky kilo	2 -- 4 Kč
Ořechy kilo	8 -----
Telecí maso za kilo	14 -- 16 Kč
Vepřové maso	14 -- 16 Kč
Uzené maso	18 -- 24 Kč
Přepuštěné vepřové sádlo	14.40- 20 Kč
(nerozluštitelné)	8-- 12 Kč
1 husa	50 - 70 Kč
1 slepice	15 - 25 Kč
1 kuřle	62 - 52 Kč
Sele za kilo	15 - 18 Kč
Máslo // //	20 - 24 Kč
Tvaroh	5 - 6 Kč
Česnek 100 kilo	240 ----- Kč
Jablka kilo	2 - 8 Kč
1 vejce	0.60

29. května 1924 byl právě na této straně výše zmíněný kostelík místním farářem slavnostně vysvěcen jakožto kaple na památku padlých. Slavnostní kázání v kostele měl důstojný pán P. (páter, pozn.) Glaninger, farní děkan u Sv. Mikuláše ve Znojmě. Přítomni ještě byli: důstojný biskupský rada Paul Hasil ze Šatova, důstojný pán Franz Klimeš, farář v Havraníkách a důstojný pán Franz Jung, kooperátor v Šatově, který dopoledne celebroidal slavnostní mši svatou. Vysvěcení se konalo odpoledne.

(Str. 86:) Práce na opravě kaple vedl s velkou horlivostí pan Franz Soja, kapitán vojska ve výslužbě. Oltář je dílem pozlacovače Eduarda Klimta ze Znojma, výmalba od pana Tostlera, malíře pokojů ve Znojmě. Oltářní obraz je darem pana kapitána Soji, kropenka z kapucínského kláštera ve Znojmě, lustr od vdovy, jejíž manžel padl ve válce, krásný ostatkový oltářní kříž od paní Marie Svobodové, vdovy po generálovi ze Znojma, pokrývka oltáře od paní Johanny Rosnerové z Hnanic.

Slavnostní báseň přednesla Margaretha Lauerová, dcera Ferdinanda a Antonie Lauerových. Školní děti pod vedením pana učitele Antona Maulera vícehlasně zazpívaly „Vojenský úděl“ od G. Wohlgemuta.

Škola

Začátkem školního roku 1924 byl ze své funkce uvolněn pan řídící učitel Josef Helstín a 24. března 1923 byl později penzionován. Provizorní vedení školy převzal místní pan učitel

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Anton Mauler. Jako pomocná učitelka zde byla zaměstnána slečna Johanna Weissová, rodem z Vitonic (Wainitz).

Vino, ovoce

Roku 1924 se úroda hroznů vůbec nevydařila, úroda ovoce rovněž tak, pouze hrušně měly plody.

Zima

Zima 1924/ 1925 byla velmi mírná a suchá. V listopadu 1924 spadlo něco sněhových vloček, v noci na Hromnice 1925 lehký poprašek sněhu, 22. února tenká sněhová přikrývka. Navzdory mírnému počasí byla Dyje do února zamrzlá, led neodcházel. Měsíc březen byl studený, duben nejprve suchý, 26. dubna krupobití, vydatný déšť.

(V dolní levé polovině stránky text, vpravo byla údajně vlepená bankovka, ta je nyní v příloze kroniky, pozn.)

Zde vlepená jednorunová a dvoukorunová bankovka – obě jsou ještě z doby monarchie, ale orazítkované jako ceniny Rakouské spolkové republiky.

20tikorunová bankovka je pozdějšího data. V roce 1925 tam (míněno v Rakousku, pozn.) zavedena měna v šilincích. 1 československá koruna se rovnala cca 2000 rakouských korun.

1 šilink = 5 korun českosl.

100korunová bankovka je ještě z doby císařství, orazítkovaná na německo-rakouskou ceninu), měla hodnotu 5 československých haléřů.

(Str.87:)

Znaménko kříže

Místní obyvatelé, kteří padli ve světové válce 1914 – 1918, jejichž fotografie byly umístěny ve válečné pamětní kapli:

1. Hiesz Karl	narozen 1884
2. Mahrer Johann	1893
3. Wiesner Johann	1897
4. Fuchs Franz	1886
5. Diwald Eduard	1892
6. Matula Josef	1896
7. Bauer Mathias	1878
8. Radauscher Theodor	1895
9. Berger Konrad	1882
10. Gerstenbrand Rudolf	1893
11. Gerstenbrand Wilhelm	1895
12. Procházka Rudolf	1889
13. Wiesner Ferdinand	1891
14. Fögerl Josef	1895
15. Diwald Franz	1896
16. Peschka Franz	1896
17. Glaser Valentin	1882

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

18. Gerstenbrand Anton	1882	
19. Zehetner Franz	1885	(Str.88:)
20. Hiesz Anton 1875, svobodný, syn Paula a Marie Hiešovým dům č. 26, zemřel během návratu do vlasti z Albánie, po skončení války na lodi v listopadu 1918.		
21. Gutschy Matthäus	nar. 1886	
22. Gerstenbrand Anton	1873	
23. Konrad Hader	1874	
24. Peschka Jakob	1895	
25. Gleißner Anton	1884	
26. Schwarz Johann	1865	
27. Uhl Hubert	1898	
28. Procházka Johann	1874	
29. Radauscher Rudolf	1892	

(V horní pravé polovině strany vedle seznamu je vertikálně zapsáno:)

1926: 26. ledna polární záře večer o půl osmé.

Vidí 17/6 1925

Method Tupý

děkan

Měsíc květen 1925 bohatý na bouřky, červen studený, ve druhé polovině bouřky, červenec zpočátku studený, hřmělo denně. Polovina měsíce uplynula, hřmí i nadále za dusného parného počasí.

Plodiny na polích jsou zralé, není možné je sklídit. (Dopsáno-světlejší inkoust:) Dostalo se přece poměrně dobře pod střechu.

Znaménko křížku

26. července zemřel ve Znojmě u své dcery, paní Marie Podroužkové, manželky nadporučíka, pan řídící učitel Karl Wittrich, který v obci působil 34 let do 18. února 1903.

(Str.89:) Úroda hroznů v roce 1925 byla navzdory bohaté násadě na vinné révě na jaře co do množství malá, co do kvality průměrná. Hrozny stály v době vinobraní

1 křilo – bílé 2.60 K, červené 2 až 2.20 K, mošt 4.60 – 4.70 Kč. Počasí do 2. poloviny listopadu teplé, od té doby až do Vánoc sucho a chladno. Na Vánoce jarní počasí.

29. prosince – déšť s ledem.

Dodatek ke str. (pag.) 17. Dorazilo 1. listopadu 1925 poštou:

(Opis českého textu:)

Na základě usnesení zemského soudu v Brně ze dne 27. května 1925 č.d.3738/25 a ze dne 19. srpna 1925 č.d.5415/25 nařizuje se

I/poznamenání výmazu

a) závazku odváděti lokalistovi resp. Faráři v Hnanicích (Gnadlersdorf) ročně na hotovosti 120 zlatých konvenční měny slovy: jednostodvacet zlatých K,m. váznoucího na základě kupní smlouvy ze dne 13. února 1827 ve vložce číslo 403 zemsk. des K mor. (?) v Brně sub P. 1. b. A . Okresní soud ve Znojmě odd. I., dne 22. října 1925, Dr. Josef Skřivan, Procházka v.r.

Vide pag. 91

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

(Viz str. 91)

Škola

Do 10. října 1925 v obci působící učitelka Johanna Weißová byla nahrazena slečnou Julií Knesslovou z Brna.

1926

Počasi v lednu mírné, v únoru mlhavo, blátivo, březen přívětivý, první polovina dubna světlá s nočními mrazy. 18. dubna byly meruňkové stromy odkvetlé, třešňové stromy a hrušně rozprostřely svou květinovou nádheru, také květy jabloní se otevřely. 10. a 11. května noční mrazy, které ve vinohradech způsobily jistou škodu.

Následovalo pak vlhké počasí, a to vytrvalo. Konec června – stále ještě prší až do dneška 22. června. Pak nestálé počasí do 23. srpna, kdy bylo krupobití, pak pěkně do 4. září, kdy hřmělo.

23., 24. a 25. května 1926 uspořádal důstojný pán P. Paulinus Krkoška ve farnosti triduum.

Vyvlastnění

21.6.1926 provedla komise silničního výboru v zahradě fary měření. Část farské zahrady má být vyvlastněna. V ten samý den bylo učiněno oznámení důstojné konzistoři (církevnímu poradnímu sboru, pozn.).

Zlatá svatba

18.července oslavil pan Edmund Sovič, zaměstnanec dráhy v penzi, se svou manželkou Barbarou zlatou svatbu. Pár oslavenců byl v místě cizí, bytem u své dcery, která byla provdaná za příslušníka finanční pohraniční stráže (Svoboda) v domě č. 52.

Vyvlastnění farní zahrady

(Str. 90:) Biskupská konzistoř dne 19. srpna 1926 v záležitosti vyvlastnění části farské zahrady kvůli úpravě silnice: Č. 6138 Hnanice, vyvlastnění pozemku fary ze dne 23. 6. 1926

Šatovskému panu okresnímu děkanovi

Moravsko slezská finanční prokuratura v Brně zaslala pod značkou spisu 30689/IV v 28.093 27. července 1926 přípis, který obdržela od znojenské okresní komise pro správu silnic. Podle tohoto přípisu moravský zemský výbor bude s finanční prokuraturou ve věci odstoupení části farního pozemku z důvodu úpravy okresní silnice jednat přímo. Za tímto účelem se má také v den určený moravskou zemskou komisí konat jednání komise za účasti moravsko slezské finanční prokuratury.

Dáváme tímto Vašemu důstojnému farnímu úřadu v Hnanicích na vědomí

Dr.Jos. Kratochvíl

Fr.Pátek, oficiál

Škola

6.září 1926 byla v místě otevřena česká menšinová škola, jednotřídní. Výuka probíhala v domě ležícím u silnice vedle Lauerova hostince, patřícím Rosalii Feuersteinové, ve kterém se předtím nacházela kancelář finanční stráže. Od zmíněného data úřaduje pohraniční finanční stráž v nové celní budově na rakouské hranici.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

8. září na svátek narození Panny Marie se zde poprvé konalo školní vyučování. Podzim roku 1926 byl velmi pěkný. Ovoce bylo hodně, ale špatného, vinobraní bylo špatné. Počasí bylo přívětivé až do konce roku. Po dva dny klesl v čase vánočním teploměr na -10 stupňů Celsia.

1927

Vyvlastnění

Měsíc leden byl velice blátivý, jeden den napadlo bohatě sněhu, který však během dalšího dne zmizel. V únoru- až do dneška 18-tého – přívětivé a jasné mrazivé počasí. V únoru velmi rozšířena chřipka, ne však zhoubná. Ve 2. polovině února klidné mrazivé počasí do - 13 stupňů Celsia. Březen suchý, jasné mrazivé počasí v noci, ve dne velmi pěkně až do Josefa, i v následující dny. 26. března poprvé hřmělo, duben studený.

14. března se konala komise v záležitosti vyvlastnění části farské zahrady na úpravu silnice, přítomni byli z Brna zemský rada Berka a vrchní stavební rada Firk, pak pánové ze silničního výboru ze Znojma. Odškodné bylo stanoveno na 10 K na 1 m². Část dřevěné kůlny, která bude zmenšena, bude možno znovu postavit na jiné straně stáje na zemské nákladě.

(Str. 91:) Květen chladný, v noci z 11. na 12. mrazivé počasí, které způsobilo mnoho škod.

13. května chladno, dubnová metelice.

14. a 15. května zase noční mrazy. Malá naděje na dobrou úrodu hroznů a ovoce.

Celý květen suchý a studený, následkem čehož se zdají být také okurky a fazole ohrožené, musely být znovu vysety – hlavně okurky.

Zrno je silně vyvinuté. - 4. června silně hřmělo, Unterretzbach, Šatov (Schattau), Havraníky (Kaidling), Popice (Poppitz) silně utrpěly kroupami, u nás naštěstí žádné zvláštní škody.

Vidi 8/6 1927

Method Tupý
děkan

Léto bohaté na bouřky, avšak suché. Z 24. na 25. července jsme v 10 hodin večer pocítili zemětřesení.

26. července shořela v domě Franze Gutschyho kůlna. Na podzim následoval

15. října ve 3/4 na 9 večer další otřes půdy.

Skřížení vína špatná, lis na víno odpočítal. Celý podzim teplý a suchý až do svatého Martina. Prosinec velmi chladný.

1928

Leden mírný, únor přívětivé počasí, březen suché mrazy.

Dar

V březnu darovala paní Theresia Svobodová, rozená Zehetnerová, z č: 20 pro hlavní oltář dvě pokrývky a po jedné pro boční oltáře.

Počasí

12. dubna první bouřka. Duben chladný, květen poměrně studený, 10., 11. a 12. noční mrazy, které ve vinohradech způsobily škody. 10. května dopoledne a odpoledne silná

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

vánice. Celý květen nepříjemně chladno.

Biřmování

20. května udělal důstojný pán dr. Josef Kupka místním farníkům v Šatově svaté přijímání u příležitosti biřmování.

Vidi 14/6 1928

Method Tupý

děkan

Počasi

Celý červen studený. Začátek květu ve vinohradech v den sv. Petra a Pavla. Měsíc červenec suchý a horký. 2. srpna opakující se bouřky s deštěm.

Ad pag. 89.

(K str. 89:)

Z okresního úřadu Znojmo, značka: 3903/25: na základě rozhodnutí zemského soudu v Brně z 27. května 1925 č.d. 3738/25 a 19. VIII. 1925 č.d. 5415/25 povolení výmazu 120 fl Cmze příspěvkového podílu loucké správy statku v Nesachlebech. Viz seznam korespondence 1925 Z. 167.

(Str. 92:) Počasi

Září teplé, stejně tak říjen.

Úroda

Skřízeň vína velmi dobrá, hrozny pěkně vyvinuté, avšak ne zcela zralé, protože kvalita – třebaže dobrá – přece jen neodpovídá očekávání. Do sklepa bylo uloženo velmi málo, většinou byly hrozny prodány velkoobchodníkům. Meruňky, jablka, hrušky - bohatá sklízeň, avšak méně dobrá kvalita. Malá úroda švestek. Polní plodiny byly dobré až na fazole. Malé zásoby krmiva. Brambor všeobecně hodně, avšak nepříliš chutné, protože naklíčily a opět kvetly. V pozdním létě bylo ještě možné obdívovat kvetoucí bramborová pole. Celý rok až do konce přívětivý.

1929

Počasi

Leden začal sněhovými závějemi. První polovina ledna poměrně studená, suchá.

Znamení sáňkářská dráha. Druhá polovina ledna rovnoměrně suchá a studená, bohatá na sníh díky sněhovým vánicím.

Fond chudých

V r. 1928 založila obec vlastní fond chudých, dosavadní farní fond chudých již proto nebude přijímat tyto obnosy: pokuty, procenta z dražeb, za hudební licence. (Vide – viz Vyúčtování fondu chudých 1928)

Počasi

V noci z 31. ledna na 1. února mráz - 17 oC, od 1. do 2. února. 20 oC pod nulou,

z 2. na 3. února 25 oC pod nulou, z 3. na 4. února 15 oC pod nulou, ze 4. na 5. února - 14 oC pod nulou. Krutý mráz neustával, v noci z 9. na 10. února klesla teplota na

26 oC pod nulou, v následující noci na 27 oC mrazu, a to v obci, venku v přírodě klesla teplota ještě víc. Mrazy nepolevují. V noci z 13. na 14. února vánice při 16 oC pod nulou. Mráz již téměř nesnesitelný. V obytných místnostech, ve kterých se topí, zamrzá voda ve

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

džbánu, inkoust v kalamáři. Ovoce ve vědrech (dřevěných vědrech nebo v kádích...pozn.) zmrzlo. Útěchou pro místní obyvatele je velké množství sněhu ve vinohradech. Bez něho by vinohrady u nás a v přilehlém Rakousku kvůli zmrzlým kořenům zhynuly. Ve 2. polovině února klesly mrazy na 21 oC pod nulou, místy také již méně chladno. 26. února konečně stoupla teplota na dva stupně nad nulou, dokonce trochu přšelo, v noci ale padal sníh a mráz zase sílil.

Ptactvo se až na špačky ztratilo. Na konci února nejsou vrány, havrani a sojky téměř nikde vidět. 27. února zase zima a sněžení. V posledním únorovém týdnu všechny školy zavřené. Také studny zamrzly. Ve studni v kapli sv. Wolfganga nelze čerpat vodu, mešní víno a voda zamrzá v konvičkách, pohár musí být ohříván horkou železnou koulí, víno a voda v lahvičkách musí být přichystána k použití v kapse kostelníka. Koryto potoka Daníže v obci úplně zamrzlé, ledová vrstva se již dotýká kostelní zdi a rozprostírá se přes cestu, dotýká se už mostu vedoucího přes potok naproti domu Keiblových.

Březen začíná jako velmi chladný měsíc. 1. března 17 oC, 2. března 18 oC, 3. března 19 oC pod nulou. Následují slunné dny, v noci z 8. na 9. března stoupla teplota na 2 oC nad nulou, následuje pomalá obleva s nočními mrazy. Do dneška – tj. do 24. března svítí denně slunce, v noci jsou mrazy. 21., 22. a 23. tání ledu v Dyji. Tok řeky, podél kterého se nacházejí všechny na území Hnanic ležící mlýny, je ucpán nahromaděnými ledovými krami.

(Str. 93:) Vojsko provádí odstřely. Gruberův mlýn je pod vodou, ta se rozlévá po loukách až ke Kriegovu pivnímu domku (Bierhäusel). 23. března se masy ledu daly konečně do pohybu. Na Velikonoční neděli 31. března večer přišla první bouřka, aniž by způsobila nějakou škodu.

Dary kostelu

Na Velikonoce darovali kostelu pan (křestní jméno neuvedeno, pozn.) a paní Maria Zehetnerová, majitelé vily z Ústí n.L. (Aussig an der Elbe) drahocenný pláštík na ciborium a drahocenné vélum (pláštík, pozn.) na ramena, modrou štólu, na všech pracovala slečna Johanna Exnerová z Hnanic. Zehetnerovi nechali zmíněné pláštíky od výše uvedené slečny vyčistit a uvést do dobrého stavu, zároveň věnovali 2 antipodia na boční oltáře a pokrývku na kazatelnu. Slečna Ludmila Wicková nechala nově postříbřit lampu na věčné světlo a aspergillum (kropáč, kropítko na svěcenou vodu, pozn.), kropenku a kadidelnici. Paní řídící učitelová Marie Maulerová darovala obraz sv. Tadeáše, který byl s pod ním se nacházející tabulkou s modlíbou umístěn pod křtitelnicí.

Charakter počasí: duben - noční mrazy, asi 5 pěkných jarních dnů. Květen chladno, konec měsíce deštivý. Červen parný, vlhký. Dnes 10. června deštivé počasí. Následky tuhé zimy: mnoho ovocných stromů, které vyrašily, usychá. Četné ořešáky holé, jiné se skromně zelenají, četné meruňky suché, jiné raší a vadnou, četné broskvoně suché, mnoho jabloní uschlo, třešně raší, jsou bídné, mnohé uschnuly, vinná réva pěkně raší a má bohatá poupata. Tam, kde vítr odvál sníh, tam vinné keře zmrzly. Úrodu ovoce očekávat nelze. Polní plodiny hojné. Jarní výsadba opožděná, ještě dnes 10. června se sází brambory.

V červenci byly dost horké dny, ale také chladné noci. Srpen zpočátku mokry, nepříjemný v době opožděné sklizně, třebaže vlhkost bramborám a fazolám velmi prospěla. Září a říjen nádherné měsíce. Zima začala před Vánocemi. Úroda vína

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

bohatá a v dobré kvalitě.

Novostavba

V r. 1929 byl obecní domek č. 105, sousedící se školní budovou, ve kterém bývali ubytováni noční hlídač nebo obecní chudí, zbourán a na jeho místě nově vybudována jedna třída s kabinetem a komorou na dřevo.

Dobrodinci

V r. 1929 pořídilo vícero dobrodinců nové zelené mešní roucho. Dobrodinci jsou: (vynecháno místo, jména však zapsána nebyla, pozn.)

V den sv. Štěpána (26. prosince 1929) byla v obci založena místní skupina lidového svazu německých katolíků, spadajícího pod brněnskou diecézi.

(Str.94:) **1930**

Počasí

Leden přívětivé mrazivé počasí. Začátkem února blátivo. Vinná réva rychle vyrašila. Na sv. Antonína rychle vše rozkvetlo, očekávala se vynikající úroda hroznů. Ta byla skutečně bohatá, kvalita však méně dobrá. Mnoho se toho nevylišovalo, většinou byly hrozny prodány, protože se spekulace s vínem kvůli nízkým cenám vína a kvůli vysokému zdanění, 1.40 Kč za litr, projevila jako nevýnosná.

Úroda obecně vzato dobrá, ovoce bylo také, až na švestky, které se neurodily.

Požární sbor

V roce 1930 byl založen obecní požární sbor, prvním velitelem byl Johann Hiesz, zedník, bytem na (nebo u, pozn.) Nußbergu (lze přeložit jako Ořechové návrší, Ořechový vršek, kopec, muselo to být někde na okraji obce, protože tam byla také pole, pozn.). Zbrojnice v Obecní uličce byla dříve obecním domem č. 99.

Náhrobky u kostela

V r. 1930 byly u kostela vztyčeny 4 náhrobky. Byly z božího pole odstraněny, protože místo pro pohřbení paní Kathariny Zehetnerové z č. 2, zesnulé 3. března 1929, bylo obecním úřadem prodáno. Krásné staré náhrobky, které se tam nacházely, celkem 4, byly odstraněny a ponechány zkáze, mohly být rozbity nebo použity na vyštěrkování cesty nebo na stavební účely. Aby se tomu zabránilo, byla za pomoci

městského památkového úřadu prosazena odborná renovace pomníků a vykonány přípravy na jejich vztyčení u kostela. Náklady obnášely 1500 Kč pro firmu „Včeliš a Čech“ za renovaci a vztyčení a 30 korun fotografovi Natherovi ze Znojma za fotografické snímky. Památkový úřad poskytl obnos 500 Kč.

Škola

Učitelka Julie Knesslová byla po prázdninách roku 1930 přeložena do Brna a na její místo přišla Helena Tschaiková.

V české státní menšinové škole bylo počátkem školního roku 1930/31 pro nedostatek místa vyučováno ve 2 třídách, a to v domě vedle Lauerova hostince – první třída - a v domě Johanna Lauera č. 23 – druhá třída. Jako učitelka zde byla zaměstnána slečna Marie Hutařová.

1931

Počasí

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

V lednu vládlo i nadále přívětivé počasí, únor byl však sychravý, hojně sněhu a bláta. Březen a duben suché a studené měsíce, květen velmi suchý s přibývajícím horkem. 22. března bouřka. V červnu ochlazení, suché počasí přetrvává. Na sv. Antonína kvetla vinná réva. Koncem měsíce bouřky, ale pouze v dáli, u nás pořád sucho, polní plodiny jsou špatné, vinné révě se daří. Začátek 2. poloviny června: 17. června způsobila smršť v ovocných sadech velké škody. Horko a sucho přetrvává, v den sv. Cyrila a Metoděje slabý déšť, 2. polovina července pouze jednou středně silný déšť. Úroda asi o 1/3 pod normálem. Srpen deštivý, od poloviny srpna chladno a mokro, září studené, říjen ke konci měsíce pěkný, poslední dny přinesly první sněh.

(Str.95:) Listopad chladný, s mlhami. Prosinec 5 studených dnů, 19. prosince bylo až 19 oC pod nulou, vládlo většinou mrazivé počasí a náledí.

Nové stavby

V r. 1931 postavil Johann Gutschy z č. 40 nový dům, taktéž švec Franz Weber, dosud bydlící v nájmu, postavil novou budovu č.99, obě budovy u Nußbergu.

Elektrické světlo

V r. 1931 bylo do obce zavedeno elektrické světlo, poprvé svítilo 13. srpna ve 12 hodin v poledne.

V r. 1931 byla učitelka Helena Tschaiřková od 2. září přeložena do Dolních Dunajovic (Unter Tannovitz). Na její místo přišla pomocná učitelka Johanna Kieslingová z Hrabětic (Grafendorf).

V r. 1931 bylo u silnice Znojmo – Praha započato se stavbou české menšinové školy, 1932 stavba dokončena.

Úroda vína 1931 velice hojná. Byla očekávána vynikající kvalita, s prodejem hroznů bylo však započato už v srpnu, protože housenky obaleče jednopásového způsobily hodně hniloby. Příliš brzy lisované víno bylo kyselé. Víno lisované v říjnu nebylo sice takové, v jaké se doufalo, přesto ale bylo docela dobré. Ceny vína se pohybovaly mezi 3.80 – 4.50 Kč za litr, obyvatelé Šatova těchto cen nedocílili.

1932

Počasí

Celý leden vykazoval přívětivé počasí. Na konci ledna začalo být chladno a to trvalo po celý únor (téměř denně noční mrazy okolo 10 oC pod nulou). V březnu trvá jasné mrazivé počasí. Duben začíná pěkným jarním počasím, následuje chladné suché počasí. Proměnlivé suché počasí. Měsíc srpen horký.

Škody

V srpnu průtrž mračen a kroupy, které způsobily škody ve vinohradech. Zrny daly dobrou, bohatou úrodu.

Víno

Bohatá násada květů vinné révy. Doba květu od sv. Antonína.

Škola

Prvního prosince bylo zahájeno vyučování v české škole. Řídící učitel Vladimír Musil. V německé škole byl místo Johannny Kieslingové v obci od 1. září 1932 zaměstnán pan Karel Müllner, bývalý učitel v Boroticích (Borotitz).

Věžní hodiny

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

V srpnu byly na věži zabudovány nové hodiny od pana Tändlera z Uničova (Mährisch Neustadt). Pořizovací cena okolo 1500 K, které byly shromážděny prostřednictvím sbírky. Největší dárci: Franz Uhl č. 47 1080 (nebo 1000, pozn.) K

a (další údaje v této větě přeškrtnuté, pozn.): Lambert Zehetner, zde narozený a bývalý majitel hotelu (U zlaté lodi) v Ústí n. L. (Aussig a. E.), v současné době majitel vily tamtéž.

Úroda vína

Úroda hroznů bohatá navzdory krupobití, obzvláště v Altlehen (zřejmě část obce nebo jejího okolí, pozn.). Hrozny byly většinou prodány, v říjnu lisované víno docela dobré. Housenky obaleče pásového (Sauerwurm, pozn.) způsobily v některých vinohradech notnou škodu.

Ovoce

Jablek, švestek, meruněk se urodilo nadmíru, obzvláště jablek červivá. Hrušky téměř žádné.

(Str. 96:)

Počasi

Podzimní počasí nádherné, přetrvalo až do listopadu. Listopad přinesl mírné mrazy, ke koci blátivé počasí a mlhy.

Vražda

V noci ze 7. na 8. července zaútočil Heinrich Moschek tesařskou sekyrou na vdovu Julii Bergerovou z č. domu 109 a její dceru Adelheid, vdovu po Franzu Wolfgruberovi.

Zločinec byl přisežným soudem odsouzen k smrti provazem (začátkem října). Bližší okolnosti v přiložené novinové zprávě (v kronice založená není, pozn.). Matka ve znojenské nemocnici strašlivému zranění, dcera byla zachráněna.

Počasi

Měsíc prosinec byl samá mlha, neustále náledí a námraza, která způsobila v lesích mnoho škod.

Zvony

Na čtvrtou adventní neděli byly slavnostně vysvěceny dva nové věžní zvony.

Slavnostní kázání měl šatovský pan farář Josef Cejpek, také pan farář Franz Klimeš z Havraníků (Kaidling) a pan farář Anton Fischer z Popic (Poppitz) se na oslavě podíleli.

Nový velký zvon s 540 kg objednal hnanický občan Franz Uhl č. 47.

Příčinu vysvětluje nápis na zvonu: St. Hubertus o.p.n. - „Na památku jedinému dítěti od jeho rodičů Franze a Marie Uhlových. Na památku (In memoriam, pozn.)

Hubertu Uhlovi narozenému 30/ 8. 1898 + 1/ 5. 1924“

Druhý menší zvon, který byl kvůli harmonickému vyzvánění znovu vyroben odlitím 114 kg těžkého zvonu, vyrobeného v r. 1921 Lorenzem Pistoriusem v Chebu (Eger), nese nápis :

„Hnanice 1932. Znovu odlit Hillerem v Brně. Sv. Wolfgangu, pros za nás.“ - Patronkou zvonu byla paní Marie Maulerová, manželka řídícího učitele

v Hnanicích.

Provedením prací, které bylo náročné, především v otázce harmonie, se skvěle zhostil pan řídící učitel Anton Mauler. Slavnostní báseň složil pan Dr. Karel Bacher, profesor piaristického gymnázia ve Vídni (viz obecní kronika!).

1933

Počasi

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

Začátek ledna ještě s mlhami a náledím, pak následovalo stále suché mrazivé počasí až do konce měsíce. Na své si přišly sáně. Poslední lednový den lehká obleva. Únor s mlhami a námrazou, která v lese způsobila škody. Březen - tání, pak suché a pěkné počasí. Druhá polovina měsíce suchá, větrná, s nočními mrazy.

Smrt

9. března zemřela v Bruntálu (Freudenthal) Jeho Excellence Dr. Norbert Klein, který se vzdal úřadu brněnského biskupa. Byl velmistrem řádu německých rytířů v Opavě. (Troppau). Většinou bylo počasí studené. Vinohrady kvetly pozdě. Očekávalo se špatné víno. (Str. 97): Hrozny se ale na podzim překvapivě vyvinuly opravdu dobře. Úroda vína byla kvalitativně a kvantitativně opravdu uspokojivá. Švestek bylo málo, jablek dostatek, hrušky špatně dozrávaly kvůli značnému suchu. V prosinci bylo několik dnů zimy o 16 oC pod nulou.

24. května byl v obci pohřben rodilý obyvatel Hnanic z č. 66, pan Lambert Zehetner, hoteliér na penzi, který zemřel v Ústí. Tentýž byl dobrodincem kostela a obce.

V tomto roce byla dokončena můstková (nebo silniční, Brückenwaage, pozn.) váha, dar pana Franze Uhla č. 48.

1934

Rok byl velmi suchý. Vinná réva kvetla už před sv. Antonínem. Už 24. května byly na polích vidět první snopy. Sklizeň obilí proběhla tedy brzy a byla lepší, než se vzhledem k převládajícímu suchu očekávalo. Ovoce bylo dostatek. Koncem srpna se už stříhaly hrozny. Samotné vinobraní začalo u některých už 20. září, pozdní sběr

1. října. Kvantita průměrná, kvalita i při citelném nedostatku kyseliny vinné docela dobrá. Ceny hroznů: červené = 1.80 Kč, bílé: 1.50 – 3.00 Kč. Ceny vína: bílé víno 4 – 5 Kč, červené víno: 3 – 4 Kč.

Počátek zimy byl mírný. Prosinec přinesl několik studených dní. Teplota přitom klesla až na -15 oC. Bylo však hodně mlh, převládaly mírné teploty.

V r. 1934 byl v cihelně (že by označení části Hnanic? Pozn.) nově postaven dům Johanna Bergera a Julie, rozené Pelechové, jeho manželky.

1935

Rok 1935 přívětivý a suchý, mrazy v březnu způsobily v sadech a vinohradech mnoho škod. Kupudivu bylo, když vyloučíme švestky, velmi málo ovoce, zato velmi bohatá úroda hroznů a dobré ceny vína: červené 1.30 – 1.80K, bílé 2.- až 2.65K za litr. Prosinec: přívětivé počasí. Pošní plodiny jsou průměrné co do (Str. 98:) kvality a kvantity. Málo brambor a řepy.

1936

V lednu mírné, blátivé počasí s mlhami, rovněž tak v únoru, na konci první poloviny února se vyskytly četné mrazy okolo 5 – 11 stupňů pod nulou. V druhé polovině února mlhy a bláto. Celá zima bez sněhu, když pak napadl, vydržel jen krátce. Děti musely sáně nechat odpočívat a obejít se bez klouzaček na ledu. Měsíc březen zpočátku s mlhami, pak pěkné počasí.

V první polovině dubna rozkvetly meruňky, projevil se i první bouřky.

V první polovině (asi roku, pozn.) byly firmou „Rieger“ z Krnova (Jägerndorf) osazeny nové varhany. O odstraněných varhanách (míněny ty původní, pozn.)

budiž zaznamenáno následující: Anno 1697 bylo dílo provedeno Matthäusem Roßkoschem,

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

stavitelem varhan měšťanského původu z Brna. Varhany byly vylepšeny a vybaveny novou klávesnicí Ignatzem Casparidesem, stavitelem varhan měšťanského původu ze Znojma. Vyladěny a dovybaveny byly v roce 1761.

Anno 1783 – 15. apríl – byly se svolením pana faráře Marianuse Schulze Ordinis Praemostratensis ad Tajam ze Šatova a sv. vikáře P. Otto Batla, který byl rovněž odtud, a se souhlasem moudré místní obecní rady za 187 zlatých licitando

(v dražbě, pozn.) vykoupěny varhany pocházející ze zrušeného panenského nadačního kláštera Sancte Clare (sv. Kláry, pozn.) ve Znojmě, které byly uvedeny panem stavitelem varhan měšťanského původu, Josephem Silberbauerem, do co nejlepšího stavu a jím též přemístěny. V této době byl soudním úředníkem v obci spravedlivý Johann Baptist Bauer, pan Anton Zehetner starostou, pan Johann Paul Kurzweil starším obce, to samé platí pro pány Franze Füglerla, Lorenze Kummera, Martina Diwalta, Josefa Heintzla a Simona Füglerla. Členové pastorační rady (uvedeno Kirchenväter, volení zástupci obce ve věcech církevních, pozn.): Anton

Kummer a Johann G. Diwalt, učitel Matthias Anton Wögrath. Budiž zaznamenáno na věčnou památku.

Po své dvoustleté existenci byly varhany v roce 1898 důkladně vyčištěny Franzem Kurkou, stavitelem varhan měšťanského původu ze Znojma. Mnoho píšťal bylo nahrazeno novými, varhany byly také naladěny. Podíl na renovaci měli také regenschori a řidičí učitel Karl Wittrich, Karl Zehetner, hostinský „od kostela“ (tj. hostince, který stál v blízkosti budovy kostela nebo mohla být budova hostince

v majetku církve a pronajata, použito slovo Kirchenwirt, pozn.) (Str.99:)

Mathäus Wick, starosta Anton Feuerstein. Na počest boží a sv. Wolfganga: veškeré náklady nesla Anna Stejskalová z Hnanic.

Vidí 18/6 1936

Otto Váchar (příjmení nečitelné, odhad, pozn.), děkan

Celkově byl rok 1936 vlhčí než v předchozích letech. V době květu meruněk byly mrazy, proto byla sklizeň pramalá. Jablka, hrušky, švestky sice byly, ale ve špatné kvalitě. Hrušky dozrávaly po sklizni velmi špatně, ba často dokonce vůbec ne.

Polní plodiny trpěly vlivem vlhkosti. Slámy byl dostatek, ale výnos zrna byl nevalný, vlhké počasí v době sklizně významně pokazilo jeho kvalitu. Navzdory pozdním mrazům dala vinná réva pěkné výnosy. Kvalita vína byla lepší, než se očekávalo. Za hrozny se platilo od 1.50 – 2.60 K. Cena vína v průměru 3 K, poptávka nebyla příliš velká.

Od 22. do 29. listopadu byla v obci svatá mise pod vedením důstojného pana priora kláštera redemptoristů v Tasovicích (Tasowitz), P. Johannese Albrechta. Počet zpovědníků byl 450 a 1300 lidí přijalo svatou zpověď.

Dodatek k novým varhanám:

Firma se jmenuje: „Bratři Riegerové, Jägerndorf (Krnov)“, nynějším majitelem je ing. von Glatzer-Götz. Varhany – Opus 2705.

Varhany zazněly poprvé při slavnosti Znovuvzkříšení v roce 1936.

1937

Rok 1937 byl většinou mokrý a na blátě. Doba setí opožděná, plody pracně sklizeny. Ovoce bylo dostatek, doufalo se, že bude hodně vína a že bude velmi dobré, byl to však náramný

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

omyl. V době vinobraní se objevila hniloba hroznů a způsobila velkou škodu. Přesto mohli být lidé s odbytem hroznů spokojeni. Kvalita vylisovaného vína byla středně dobrá.

1938

Počátek roku mokřý a blátivý až do poloviny února, pak přišlo suché počasí a slunné dny až do dubna. I nadále bylo sucho, ale neustále bouřlivě a nepříjemně chladno.

V březnu bylo po večerech možno obdivovat polární záři. Dnes 10. dubna skončila doba květu meruněk, švestky kvetou, také třešně, hrušně kvést začínají, jabloně zatím ne. Sousední stát Rakousko byl připojen (anektován, pozn.) k německé říši 10. října.

Před obsazením zde proběhly prudké boje mezi henleinovci a místním vojskem, takže byli i mrtví. Na kostele byla...* (pokračování na str. 100)

(Str.100:)

Vidini Visitatione Generali

die 9. Maii 1938

Dr. Josef Kupka,

Episcopus (biskup, pozn.)

9. května udělil nejdůstojnější pan biskup Dr. Josef Kupka v obci svátost biřmování u příležitosti kanonické generální vizitace. Na pokrytí příprav bylo vydáno víc jak 1500 K, z nichž paní Marie Zehetnerová darovala 400 K, Jeden dobrodinec daroval nový bílý pluvíál v hodnotě 950 K,

18. května doslova pozabíjel šílený J.B. doslova jak na porážce své 2 děti, šesti a čtyřleté: Wolfganga a Leopoldinu, podřezal jim krk. Pohřeb se konal 20. května za enormní účasti obyvatel obce.

Pozdní mrazy před 15. květnem zničily květy ovocných stromů a způsobily ve vinohradech velkou škodu. Dnes 20. května je stále ještě suché počasí.

Porco tractatur materia paginae praecedentis. vide signum*byla všechna okna na severní straně a střecha zcela poškozena a za peníze, které farář během let pro kostel našetřil (víc jak 6000 K) znovu dána do pořádku. Obec ničím nepřispěla.

Ovoce žádné nebylo. Úroda hroznů byla průměrná a méně hodnotná.

Podzim byl mokřý až do Vánoc, kdy začalo mrazivé počasí se sněhem.

V listopadu byl místní pan učitel Otto Peikar a pan řídící učitel Anton Mauler, nesmírně schopný muzikant, který toho pro kostel hodně vykonal, odvolán k výkonu služby na druhém stupni základní školy v Šatově. Místní škola se stala jednotřídkou.

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

(Str. 101-103:) nepopsané listy.

(Str. 104-105:) latinský texty – záležitost týkající se hnanického faráře Philippa Homoly a církevního fondu a účetnictví kostela. Objevují se letopočty let 1897 až 1906, v případě účetnictví rok 1783.

(Str. 106-110:) nepopsané listy.

(Str. 111:) 4 řádky latinského textu – inventář, katalog...

(Str. 112-114:) latinský text-účetnictví kostela či fary...

(Str. 115-116:) nepopsané listy.

(Str. 117-119:) latinský nadpis, dál JN/kur. – Inventarium mobilium ecclesia (inventář a mobiliář kostela: vyjmenovány předměty ze stříbra, mosazi, cínu, ornáty aj.

(Str.120:) Franz Lauer – legátem...JN/kur., datováno 15. únorem 1884.

(Str.121-124:) nepopsané listy.

(Str. 125:) cca 10 řádků – latinský nadpis, dále pravděpodobně JN/kur., letopočet 1843.

(Str. 126-145:) text na horní polovině listu v JN/kur. - výčet předmětů a obřadních textilií v hnanickém kostele, letopočty 1839 až 1846.

(Str. 147-157:) nepopsané listy.

(Str. 158:) cca 14 řádků textu v JN/kur., letopočty 1830 – 1842, o kostelech a lokálních církevních stavbách.

(Str. 159-169:) nepopsané listy.

(Str. 170-171:) latinský nadpis, dále text v JN/kur., přečíst se podařilo pouze: farář Paul Hasil od roku 1892 na faře v Dyjákovičkách...od 3. července 1892 do 4. listopadu 1896 byl duchovním pastýřem obce v Hnanicích P. Josef Mazánke, původem ze Slavkova (Austerlitz). Ve středu 4. února 1896 opustil faru v Hnanicích, protože byl přeložen na faru do Višňového (Wischenau).Phillip Homola se narodil

Kronika fary Hnanice 1804 - 1938

v roce 1864 v Bohdalově, v okrese Žďár nad Sázavou (Saar), 28. července byl brněnským biskupem Franciscem Salesiem Bauerem vysvěcen na kněze. Od 11. září 1889 do 23. února 1897 působil jako kooperátor ve Velkém Křídle, poté přišel do Hnanic. (Str. 172-175:) nepopsané listy.

(Str. 176:) rejstřík – na které straně kroniky hledat. Latina v kombinaci s JN/kur.

(Str. 177:) psáno česky – počet věřících, kteří se zúčastňovali jednotlivých bohoslužeb: např. V Hnanicích Velikonoční sv. Přijímání – r. 1897 – 295 osob.

V čase velikonočním – 1905 – 53 dětí+218 dospělých+3=274 osob.

Velikonoce 1923 – 277 osob (včetně těch, kteří šli k prvnímu přijímání)...apod.